

SLOVENE

Cene inseratov:

Enostopna petina vrsta malih
oglasov po Din. 1-50 in Din. 5-
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2 50, posilna itd.
po Din. 4-.Pri večjem naročilu popust
Izjava vsak dan izvzemlj
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 72; upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7563, praška in dunaj 24.797.

Južna železnica.

S 1. septembrom t. l. je prešla uprava
južne železnice, kolikor je je na ozemlju
kraljevine SHS, pod državno gospodstvo.
Ta zlasti za nas Slovence in za slovensko
narodno gospodarstvo silno važna izpre-
memba se je izvršila takorekoč čez noč,
brez posvetovanj, brez sodelovanj naših
gospodarskih in političnih krogov, kar na
povelje od zgoraj, torej na povelje, katero
je treba vzeti molče na znanje in se mu
pokoriti.

Minister za promet je to velevažno iz-
premembo dal na znanje uslužbencem Juž-
ne železnice in slovenske javnosti v obšir-
nem razglasu, ki smo ga objavili že pre-
tekli teden.

Kakšen vtis je napravil ta razglas v
javnosti? Upamo, da ne bo škodovalo ne
ogledu državne uprave in tudi ne mero-
dajnim činiteljem, če ugotovimo dejansko
stanje, kakor je.

Glavna stvar pri železnici je oseb-
e. Dobre, zanesljive in za službo vne-
ga osebja ne nadomeste tudi najboljši
stroji. Vsled podržavljenja Južne železnice
prizadeto osebje pa je danes vznemirjeno
in nervozno, ker ne ve, kaj ga čaka.

Eni so boje zglasne »redukcije«,
drugi se boje političnih persekucij, tretji
pa že vprašujejo, kakšne so stanovanjske
razmere v Milanovcu in Prokuplju. Skrat-
ka, vse se boji nestalnosti, ki je ža-
lobog glavna in najznačilnejša poteza naše
splošne državne uprave. Ta nestalnost in
nesigurnost pa poraja od dne do dne večjo
pervoznost in vznemirjenost, ki točnemu in
rednemu izvrševanju strokovne službe go-
ovo ni v prid. Minister za promet razgla-
sicer v tozadevnem proglasu z lepimi
besedami, »da bo ostalo vse pri starem«,
oda vrhovno vodstvo državne uprave si je
priborilo v dolgih petih letih po ujedine-
ju žalostno slavo, da je vera v njeno spo-
bost in v točnost in veljavnost njenih
zjav silno omajana! Zato se mi prav nič
ne čudimo, če se loteva tudi uslužbenstva
južne železnice nekak strah pred temno
in nesigurno bodočnostjo, in to ni dobro
zamenje.

Občutek strahu pa se loteva tudi onih
naših gospodarskih krogov, ki so imeli do-
lej in bodo še imeli v prvi vrsti opraviti
s Južno železnico. Mogoče je beseda
strah preveč, ampak vznemirjeni so prav
gotovo vsi. Številni slovenski trgovci imajo
državno železniško upravo v raznih de-
lah naše kraljevine pač svoje izkušnje, ki
 menda niso najboljše. Tudi naglo menja-
nje odredb in raznih ukazov ni posebno
rdna podlaga za kalkulacijo cen in vse to
še marsikaj drugega vzbuja v našem
trgovskem svetu precej mešane občutke.

Vsi taki znaki so pa za državno upra-
vo jasen migljaj, da ne vživa prevelikega
zaupanja ravno v onih krogih, ki so za ob-
čelne in razvoj narodnega gospodarstva od-
ločilne važnosti. Izgubljeno zaupanje pa si
je težko zopet pridobiti. Pridobila pa si
ga bo državna uprava nekoliko, če se bo
taj v slučaju Južne železnice ravnala po
principu: Quieta non moveo. — Pustite
miru vsaj to, kar je še dobrega ostalo.
Južna železnica je delala dobro, delala je
na splošno zadovoljnost tudi brez militari-
zacije in kar je še podobnih in popolnoma
nepotrebnih sekretur, in bo delala dobro
tudi v bodoče, če bodo odpadli vsi znaki
in žalibog več ali manj upravičene bo-
jazni.

Druga stran tega vprašanja pa je prin-
cipijelna in se tiče vprašanja: kaj je bo-
je, ali privatne ali državne železnice, kajti
podružabljenju govoriti, je danes pri na-
lih reakcionarnih kapitalističnih razmerah
je prerano.

Odgovori na to vprašanje so različni.
Oni, ki zagovarjajo privatno-kapitali-
stični princip, imajo s svojega vidika po-
polnoma prav, če trdijo, da dela privatna
trudba boljše, cenejše in solidnejše kakor
državna uprava s svojim težkim in neo-
retnim birokratskim aparatom. Najboljši
kaz na opravčenost te teze nam daje
vno Južna železnica. Jedro te teze je, da
je železnica navadno spedijsko podjetje,
ki mora gledati, da svojo trgovsko in pot-

niško klijentelo zadovolji v vseh ozirih ko-
likor mogoče po ceni, pri tem pa ne izgub-
lja iz vida primernega obrestovanja v pod-
jetje vloženega kapitala.

Zagovorniki podržavljenja pa se skli-
cujejo zopet na lspošni gospodarski pomen
prometnih sredstev in obče. Tem je končno
vseeno, če je železnica kot podjetje tudi
pasivna, ker oni vidijo dobiček zopet na
drugi strani, namreč v dvigu splošnega
blagostanja, ki nosi tudi večje davke, iz ka-
terih se lahko deficit pri železnicah kot
takih krijejo in še nekaj ostane. Zagovor-
nikom te teze je vzor uprava pruskih dr-
žavnih železnic pred vojno, ki je znala do-
biti za državno blagajno iz dohodkov že-
leznice letno 3—4 milijarde nemških (zla-
tih) mark!

Princip podržavljenja ima poleg tega
še prednost, da omogoča državi vsestran-
sko kontrolo in nadmoč nad celokupno
prometno in tarifno politiko, zato pa je v

večni nevarnosti, da zapade v vrtince
strankarskega življenja. To se je pokazalo
zlasti po vojni, in Avstrija nam je v tem
oziru lahko vsem skupaj svarilen zgled.
Državna železnica je nemogoča kot preskr-
bovalnica za slučajne na vladi se nahajajo-
čo stranko in baš ta okolnost je glavni po-
vod, da se danes javno mnenje bolj ogre-
va za privatno gospodarstvo na železnicah
kakor pa za podržavljenje.

Dober in za državo in za splošnost
koristen je končno lahko ta ali oni sistem,
ampak če se državni upravitelji že enkrat
odločijo za en sistem, je glavno, da pri
njem tudi ostanejo. Trgovsko podjetje, ka-
kor je končno železnica vendarle, zahteva
predvsem stalnosti in doslednosti. Ker brez
tega je vsaka trgovina nemogoča ali vsaj
silno ovirana. Stalnost vzbuja čut sigurno-
sti pri osebju in vzbuja zaupanje med tr-
govci, kar je predpogoj za finančni uspeh
železniške politike.

Strašen potres na Japonskem.

Potres skoro popolnoma porušil mesti Tokio in Yoko- hamo. — Nad 100.000 ljudi zgubilo življenje. — Naj- silnejši potres v človeški zgodovini.

London, 2. sept. (Izv.) Reuter poroča
iz San Franciscu: Včeraj zjutraj je strašen
potres popolnoma uničil mesti Tokio in
Yokohama. Človeške žrtve so ogromne.

San Francisco, 2. sept. (Izv.) V soboto
zjutraj je bil na Japonskem silen potres, ki
je napravil ogromno škodo. Glavno mesto
Tokio gori. Tudi mikadova (cesarjeva) pa-
lača gori. Cesarska rodbina si je z veliko
težavo rešila življenje. Vse brzojavne in te-
lefone proge na severnem Japonskem so
uničene. Mesto Yokohama je potres do tal
porušil. Človeške žrtve cenijo na 20.000.
To je najstrašnejši potres, kar ga človeška
zgodovina pomni.

San Francisco, 2. sept. (Izv.) Cesarska
palača v Tokiju je v plamenih. Takoj po po-
tresu je izbruhnil požar na vseh delih me-
sta, ki je vse uničil razen mestne četrti Šija.
Prebivalstvo je trumoma bežalo iz mesta.
Število mrtvih je silno veliko. V Yokohami
se je morje dvignilo v visokih valovih. Mno-
go ladij, ki so bile v pristaniščih, se je po-
topilo. Potres je trajal šest minut. Središče
potresa je bilo med Tokijem in Yokohamo.

Pariz, 3. sept. (Izv.) Pri potresu v To-
kiju je prišlo ob življenje nad 100 tisoč lju-
di. Mestece Atamo je popolnoma porušeno.
Mesto Ito je preplavila voda. V Tokiju so
proglasili obsedno stanje, da preprečijo tat-
vine in ropanje.

London, 3. sept. (Izv.) Vse vlake, ki so
vozili v kritičnem času v Tokijo, je potres
uničil.

Pariz, 3. sept. (Izv.) Aparati na potres-
ni postaji so zaznamovali včeraj zvečer nov
potresni sunek, ki je ravnotako močan ka-
kor prvi.

London, 3. sept. (Izv.) Reuter poroča,
da je izmed 15 mestnih delov Tokija uniče-

nih 10. Število človeških žrtv še ni ugotov-
ljeno, je pa vsekako ogromno.

Pariz, 3. sept. (Izv.) Požar, ki je pretil
uničiti glavno mesto Tokio, so omejili. Z
letali so pričeli prinašati v mesto živež, ob-
leko in zdravila. Na tisoče prebivalcev je
pobegnilo na ladje.

Pariz, 3. sept. (Izv.) Cesarska palača
v Tokiju je rešena. Mesto izvzemši dveh
delov je popolnoma porušeno. Ista usoda
je doletela tudi mesto Yokosaka. Sveti
otok Oskima je poplavljen. Od evropskih
diplomatov ni nobenih poročil. Vulkan na
Oshimi je pričel zopet delovati.

Dunaj, 3. sept. (Izv.) Predsednik av-
strijske republike dr. Hainisch je izrazil
japonskemu zastopniku svoje sožalje nad
težko nesrečo, ki je zadela njegovo do-
movino. Svoje sožalje je izrekla tudi av-
strijska vlada.

X X X

Yokohama je največje in najvažnejše
trgovsko mesto Japonske. Leži na jugovzhod-
ni obali otoka Nippon, le nekaj kilometrov
južno od Tokija. Pristanišče ima moderne
naprave, ki so se bile šele pred vojno do-
gradile. Mesto je lepo in zelo pravilno zi-
dano in sestoji iz treh delov: evropskega z
bankami, skladišči in hoteli, državnega s
sedeži mestne in državne uprave, ter staro-
japonskega. Prebivalcev je mesto štelu 400
tisoč.

Tokio, glavno mesto Japonske, na oto-
ku Nipponu, šteje nad 2 milijona prebival-
cev. V njem je palača mikada, sedež vlade,
vseučilišče, politehnika, ves diplomatski
zbor itd. itd. — Tudi mesto Yokosaka, ki je
vsled potresa trpelo, se nahaja na otoku
Nipponu.

Reško vprašanje.

Belgrad, 3. sept. (Izv.) V reškem
vprašanju ni prišlo do nobenih novih
dogodkov. Zelo merodajna oseba je iz-
javila Vašemu dopisniku, da se to vpra-
šanje nahaja v kritičnem stadiju in
mora odločitev pasti v najkrajšem času
v eni ali drugi smeri. Vesti, da pride dr.
Rybař v Belgrad niso točne, ker ga ni
niti vlada pozvala, niti ni sam sporočil,
da pride. Dr. Rybař stoji v zvezi z dr.
Ninčičem v Zenevi, dočim se je Pašić
popolnoma desinteresiral v tem vpraša-
nju in nalašč odpotoval, da se mu ni
treba baviti z njim. (Reško vprašanje je
v paritetni komisiji rešeno. Sedaj mo-
rata ta sporazum še ratificirati obe
vladi. Ratifikacija od strani italijanske
vlade pa zelo zavisi od tega, če bo Mus-
solini uspel v krfski aferi. Op. ur.)

SEJA MINISTRskega SVETA.

Belgrad, 3. septembra. Na današnji
seji ministrskega sveta je poročal mi-
nister za trgovino in industrijo dr. Ko-

jić o svojem obisku na III. ljubljans-
kem vselejsmu, ki je napravil nanj
jako globok utis, ker priča o velikem
napredku slovenske obrti, industrije in
trgovine. Nato so se reševala resorna
vprašanja in dovolili razni krediti, v
prvi vrsti železniškemu ministru. Osta-
li del seje je bil posvečen zunanji poli-
tiki, predvsem okupaciji Krfa in reške-
mu vprašanju.

DELO PARLAMENTARNIH
ODBOROV.

Belgrad, 3. septembra. Izv. Čuje se
iz vladnih krogov, da bo finančni odbor
začel delovati dne 7. t. m., a zakonodaj-
ni odbor dne 12. t. m. Ostali odbori se
skličejo za pozneje.

EKONOMSKO-FINANČNI KOMITE.

Belgrad, 3. sept. (Izvirno.) Finan-
ni minister dr. Stojadinović je sklical
sejo ekonomsko-finančnega komiteja mi-
nistrov za 10. september. Na seji bodo
pretresali zakon o taksah, ki bodo zopet
zelo povišane; dvanaestine za oktober.

november in december, proračuni in
novi finančni zakon. Kar se tiče novega
proračuna, je finančni minister izjavil,
da ne bo nikakega deficita.

GLAVNA KONTROLA.

Belgrad, 3. sept. (Izv.) Danes so bili
zapriseženi člani glavne kontrole. Jutri so
bo vršila prva seja, na kateri se bo vršila
volitev članov v posamezne odseke.

Hrvatski blok in SLS.

Osijek, 3. septembra. (Izv.) Včerajš-
nji »Hrvatski list«, glasilo hrvatske
zajednice, objavlja na uvodnem mestu
razgovor svojega sotrudnika s podpred-
sednikom HRSS. o raznih sedaj na
dnevnom redu stoječih domačih vpraša-
njih. Med drugim je odgovoril podpred-
sednik HRSS na vprašanje o razmerju
Hrvatov do SLS, da z SLS kot z zastop-
nico slovenskega naroda sklenjeni spo-
razum ni bil političnega, ampak taktič-
nega značaja, ki je bil sklenjen zato, da
bi se mogli Hrvati in Slovenci z večjo
močjo upreti srbskim hegemonističnim
težnjam. Dosledno temu stališču je kljub
sporazumu z zastopniki slovenskega na-
roda ostalo hrvatsko narodno zastop-
stvo pri svojem republikanskem in fe-
deralističnem programu, a tudi SLS ni
zapustila svojega avtonomističnega pro-
grama. Skupna borba naj bi pripomogla
Hrvatom do oživotvorenja hrvatskih,
Slovcem pa do oživotvorenja sloven-
skih teženj.

POLITIČNI RAZGOVORI V ZAGRE-
BU IN LJUBLJANI.

Zagreb, 3. sept. (Izvirno.) V Zagreb
je došlo več poslancev Jugoslovanske
muslimanske organizacije, da se razgo-
varjajo s poslanci HRSS. Iz Zagreba od-
potujejo v Ljubljano, kjer se bodo vršili
li razgovori s poslanci SLS.

GLAS O INTERVJUJU Z DR. KOROŠCEM

Zagreb, 3. sept. (Izv.) Vaš dopisnik se
je razgovarjal z nekim članom vodstva HRSS
o intervjuju z dr. Korošcem, objavljenem v
»Slovenec«. Omenjeni član vodstva je med
drugim izjavil, da je bil prepričan, da po-
ročila raznih listov o pogajanjih SLS z radi-
kali niso bila resnična, ker v politiki nihče
ne sme delati velikih skokov, da se ne za-
leti. To potrjuje tudi dr. Korošev intervju.

SODNO POSTOPANJE PROTI
POSLANCEM HRSS.

Zagreb, 3. sept. (Izvirno.) Proti po-
slancem HRSS, ki jih je parlament iz-
ročil sodiščem, se že vrši sodno postopa-
nje. Poslanci so zahtevali, da pridejo
pred poroto, pa je sodišče to zahtevo za-
vrnilo.

RADIČEVA POROČILA.

Zagreb, 3. sept. (Izv.) V zadnjem pi-
smu sporoča Radić, da bo imel po 1. sep-
tembru sestanke z uglednimi političnimi
osebnostmi v Londonu. Te sestanke je aran-
žiral Seton Watson. V pismu se citira raz-
govor z nekim uglednim politikom, ki je
imel odločilno besedo pri ustvarjanju da-
našnje konstelacije v Jugoslaviji.

Grško-italijanski spor.

Atene, 3. sept. (Izv.) Grška vlada na-
glaša v posebni noti, da je pripravljena
podvreči se razsodbi mednarodnega razso-
dišča, ki naj bi ugotovilo krivdo in odgo-
vornost za umor italijanske razmejivne
delegacije. Grška vlada je dalje pripravljena
na podvreči se sklepom veleposlaniške kon-
ference.

Rim, 3. sept. (Izv.) Italijanska vlada
zastopa stališče, da Društvo narodov ni pri-
stojno za odločitev v italijansko-grškem
sporu.

London, 3. sept. (Izv.) Lord Curzon se
je včeraj zvečer vrnil v London. Odložitve
angleške vlade v italijansko-grškem sporu
ni pričakovati prej, dokler lord Curzon ne
preštudira vseh tozadevnih diplomatskih
aktov in poročil.

Atene, 3. sept. (Izv.) Vsled vesti, da so
Italijani zasedli Krk, je prišlo v mestu do
velikih protilaških demonstracij. Množica je
ogrožala italijanski konzulat in sežgala la-
ško zastavo.

Naša vlada in okupacija Krfa.

Belgrad, 3. sept. (Izvirno.) Okupacija otoka Krfa dela vladi precejšnje skrbi, posebno ker ni v Belgradu niti Pašića niti dr. Ninčevića. Vlada se drži zelo rezervirano in se zdi, da tudi ni dovolj poučena, ker dobiva vse informacije o zunanjih politiki dr. Ninčevića direktno v Zenevo. Naša vlada bo zavzela svoje stališče glede okupacije Krfa šele prihodnji teden, ko se vrne v Belgrad ministrski predsednik Nikola Pašić. Vključ hujškanju belgrajskih listov je upati, da se odloči vlada za ulogo nevtralnega gledalca.

Zasedanje Društva narodov.

Zeneva, 3. sept. (Izv.) Prva javna plenarna seja Društva narodov se je začela danes ob 11. uri 20 minut pod predsedstvom japonskega delegata Ishija. V svojem otvoritvenem nagovoru je povdarjal velik pomen Društva narodov in je izrekel svoje pričakovanje, da bo ta ideja še znatno napredovala. Pri volitvi predsedstva je dobil 24 glasov od oddanih 45 De la Toriente, delegat kubanski, ki je takoj prevzel predsedstvo in se s kratkim govorom zahvalil za izkazano mu zaupanje.

Francija ne odneha.

Pariz, 3. sept. (Izv.) Pri več svečanostih, prirejenih v Bretagni v čast Renanu, je govoril tudi ministrski predsednik Poin-

caré. V vseh govorih je naglašal, da hoče Francija ostati trdna in neomahljiva v svoji reparacijski politiki. Francija ve, kaj hoče, in bo to tudi izvedla.

Velikanska stavka v Ameriki.

Newyork, 3. sept. (Izv.) Kljub mnogim posredovalnim poskusom je začelo stavkati nad 150.000 rudarjev.

Newyork, 3. sept. (Izv.) Kljub vsem ukrepom vlade, da rudarski štrajk omeji, se je stavki rudarjev doslej pridružilo že nad 800 tisoč rudarjev.

VAN DYCK UMRL.

Pariz, 3. sept. (Izv.) Znani tenorist van Dyck je včeraj umrl.

MEDNARODNI POLICIJSKI KONGRES.

Dunaj, 3. sept. (Izv.) Danes je pričel mednarodni policijski kongres. Otvoritvi so prisostvovali skoro vsi zastopniki vnanjih držav na Dunaju.

Demokrati v razsulu.

Zagreb, 3. sept. (Izv.) Vaš dopisnik je iz dobro poučenega vira zvedel, da bo demokratska »Rječ« v kratkem prenehala izhajati, ker sta ji odpovedala vsako podporo »Slavenska banka« in »Jugoštampa«, iz katere sta izbačena Wilder in Budisavljević. Prenehal bo tudi »Zagreber Tagblatt«. Vrše se pogajanja, da oba lista preideta v radikalne roke.

Obglavljanje invalidov — na tihem.

Značilno za pravni položaj in pravno varstvo je neoporečno dejstvo, da kak zakon, ki je po našem parlamentarnem mehanizmu kar čez noč sprejet, ukine kak drugi prejšnji zakon, ki ga je skupščina po dolgotrajnem delu sprejela in da od vzame po prejšnjem zakonu pridobljene pravice.

Na ta način je ministrstvo za socialno politiko postavilo invalidski zakon in njegova določila iz veljave. Ta začasni invalidski zakon, ki je kolikor toliko vpošteval potrebe vojnih invalidov, je vendar tako nepopoln, da so invalidi neprestano zahtevali, naj se čim prej sprejme stalni invalidski zakon, ki bo zadovoljil upravičenim zahtevam vojnih žrtev. Lani je bil o priliki invalidskega kongresa v Ljubljani načrt invalidskega zakona od zastopnikov invalidskih organizacij in ministrstva socialne politike izdelan. Do zakonitve ni prišlo. Letos pa je minister za socialno politiko potem dvanajstinskega zakona vtihotopil naredbo o komisijah, ki naj tekom treh mesecev pregledajo vse invalide po vsej državi z izrecnim namenom, da številno invalidov reducirajo.

Tako je začela poslovati za območje dravske divizijske oblasti (Slovenijo) komisija, sestojeca iz treh članov, ker je četrti, edini domačin, to imenovanje odklonil. Ta komisija vrši svoje delo v Ljubljani, kasneje se preseli v Celje in Maribor, da po komandah vojnih okrožij »pregleda« naše slovenske invalide. Ker je tej komisiji izrecni namen skrbeti število invalidov za eno tretjino, bi trebalo zelo vestnega in natančnega postopanja, da bi se izločili oni, ki so morda po krivici prišli do invalidskih pravic ali jih uživajo v preveliki meri. Za tako strogo in objektivno postopanje pa komisija nima časa, ker vse njeno delo mora biti opravljeno v treh mesecih. Ako štejemo, da je spisov o vojnih invalidih, vdovah in sirotah preko 20.000, pride več ko 200 spisov na dan, poleg vseh pregledov in preiskav, ki so nujno potrebne.

Komisija si je to delo olajšala na ta način, da črta kot invalida ali vdovo ali siroto vsakega, ki nima prvotnih invalidskih izkazil iz vojne. To načelo je ravno za Slovenijo in njene invalide naravnost kruto in krivično. Ko je srbska vojska prevzela v Ljubljani vojaške urade, ki so hranili te vojaške in vojne spise, so dali poveljniki teh uradov zelo mnogo teh spisov kot »svabščino« uničiti, kar niso pokurili in razmetali, so kar cele vozove teh važnih spisov oddali v vevsko papirnico. Dospeli so celo z Dunaja vojaški dokumenti, tičeči se naših ljudi, in ti dokumenti so kar na vagone romali v Vevče!

To so gorostasnosti, ki bi jih ne verjeli, da se niso dogodili med nami, na naši koži!

Povdariti treba tudi dejstvo, da so nadpregledne komisije v Sloveniji v obče zelo strogo postopale po predpisih invalidskega zakona in zlasti proti celjski komisiji je bilo nebroj pritožb radi prestrogega ocenjevanja. Znano pa je nasprotno, da so prejšnje komisije za nadpregled invalidov poslovale v Srbiji zelo milo v primeri z našimi.

Ako je redukcija invalidov v Srbiji potrebna, je zadeva srbskih oblastev, da jo izvrše po svojem prepričanju. V Sloveniji je gotovo odveč, ker bi trebalo prestrogo ocenjevanje prejšnjih nadpregled-

nih komisij omiliti, ne pa te preostale vojne žrtve kar trikratno decimirati!

Se sedaj ne poznajo belgrajski vladni krogi velike razlike med razmerami v Srbiji in Sloveniji. V Srbiji in drugih pokrajinah je vojni invalid mnogo na boljšem kot pri nas. Tudi če ga država zanemarija in mu ne daje, kar mu pritiče po vsakem človeškem pravu in tudi po našem invalidskem zakonu, ima v svoji zadruzi vsaj stan in hrano in kar mu nujno treba za življenje. V Sloveniji pa je bilo ljudstvo že pred vojno močno industrializirano in proletarizirano. Ako je kdo izgubil pri nas vsled vojne svojo delovno moč, izgubil je prav vse in tudi, kar je žal najhujše, njegova številna družina, stanovanje in prehrano. Naši slovenski invalidi in invalidske družine in vojne vdove s sirotami životarijo samo ob državni pomoči, ker drugih sredstev nimajo.

Da bo skrb ministrstva za socialno politiko popolna, je poslal te dni v Ljubljano svojega načelnika invalidskega odeljenja, ki je naznanil, da bo oddelek za socialno politiko izdatno reduciran, posebno pa invalidski odsek, da naj se invalidski zavodi kot nepotrebnih pozapro in potrebnim invalidom dajo »novčane« podpore. V Sloveniji je bilo ustanovljenih nekaj zavodov za invalide, enega so že lani ukinili, zdravilišča na Golniku ne puste končati, zdaj pa naj se zapre še, kar je ostalo. Slovenija bi potrebovala najmanj dvakrat toliko invalidskih zavodov, ker število invalidskih hiralcev narašča od meseca do meseca. Kmalu bodo ne samo božja pota, marveč vse ceste pri nas obljudene od beračev — vojnih invalidov, ki bodo glasne priče socialne pravičnosti v naši državi.

Čudom se čudimo, da se poklicana čuvarka invalidskih pravic, invalidska organizacija, ki se imenuje »Udruženje vojnih invalidov«, ne zgane, saj je bila zelo občutna za mnogo manjše krivice, zdaj pa prenaša tako nezasižana nasilja — molče! Pozivljamo pa narodne poslance, da se zavzamejo za najbednejše med bednimi in če bi njihova beseda ne zalegla v Belgradu, naj spravijo to zadevo pred mednarodni forum, ki naj varuje pravice vseh vojnih žrtev v vseh državah.

Iz zunanje politike.

* Grško-italijanski spor stoji v tem momentu sledeče: Grčija je prosila za intervencijo društva narodov. Angleški in švedski delegat sta v svetu Društva odločno zastopala mnenje, da spada grško-italijanski spor pred Društvo narodov, dočim je italijanski delegat Salandra to tajil. Francoski delegat ni podal nobene izjave. Vendar pa je Salandra izjavil, da se je obrnil na svojo vlado po instrukcije, ki jih dobi v ponedeljek, 3. t. m. V sled tega bo svet Društva narodov v ponedeljek ali pa najkasneje v torek to zadevo zopet obravnaval. — Stvarno stoji angleško javno mnenje na stališču, da je Italija z zasedbo Krfa kršila pogodbo iz leta 1863., v kateri so Anglija, Francija in Rusija, ko je Anglija Krf izročila Grčiji, garantirale večno nevtraliteto tega otoka, ki tvori ključ k jadranskemu morju. Vendar pa Italija na to lahko odgovori, da je pogodba ni podpisala in nevtraliteto ni priznala. Pač pa se Italija lahko obdolži, da je kršila § 12. in 13. pogodbe Društva narodov, ki obvezuje signatorne države, da svoje medsebojne spore predložijo Društvu, preden začne vojsko. Toda tudi ta dva paragrafa sta preveč nejasna, ker ne izključujeta represalij, zasedbo Krfa pa Italija predstavlja kot golo repre-

sivno, oz. retorizirsko sredstvo. Na vsak način pa je javno mnenje Evrope proti Italiji, ki je bombardirala popolnoma brezorožno mesto in s svojim postopanjem ogrožala ravnovesje v sredozemskem morju, mir na Balkanu ter mir v Evropi sploh. Kar se tiče jugoslovanske vlade, izjavljajo »Novosti«, da želi naša vlada ostati popolnoma nevtralna, da pa tudi ne prevzame nobenega posredovanja. Angleška vlada je poslala svoje malteško brodovje v grške vode. Neopojasneno je stališče Francije; »Temps« celo nekako Italijo zagovarja. Treba je pomisliti, da bo vedenje velesil tudi v grško-italijanskem sporu odvisno od drugih njihovih interesov in da je vsled tega mogoče, da se tudi tu pojavi znani antagonizem med Francijo in Anglijo. Ni izključeno, da je Italija baš na to računala. Če bi se tekom nadaljnje akcije pokazalo, da je Italija z zasedbo Krfa hotela dobiti stalno v roke ključ do jadranskega morja, bo grško-italijanski spor postal jako resen in se bo potem Jugoslavije prav posebno tikal. Dalekovidni politiki opozarjajo pri tej priliki našo vlado na to, kakšnega velikega pomena bi bilo, ako bi uživala simpatije Anglije.

* Preobrat v nemški politiki napovedujejo nemški listi. Nova nemška vlada ne misli sicer končati pasivnega odpora proti francoski zasedbi v Poruhrju, pač pa hoče podvzeti korake, da se vzpostavi obrat, ne da bi se s tem okoristile tuje okupacijske sile. O tej stvari bo kancelar dr. Stresemann govoril v Stuttgartu.

* Anglija in Rusija. V Londonu je dopel novi trgovinski zastopnik Rusije Rakovskij. Ob tej priliki piše »Daily Chronicle«, da je iz političnih in gospodarskih razlogov potrebna prijateljska zveza med Anglijo in Rusijo.

* O reparacijskem vprašanju piše v »N. F. Presse« bivši ministrski predsednik Lloyd George, da je brezupno obtičalo na peska. Poincaré ne odneha in noče odnehati, Anglija pa ne more odnehati povsem, kar se je dozdaj zgodilo. Lloyd George opozarja tudi na notranje difference v vladajoči angleški konservativni stranki, koje desno krilo — takozvani Die Hards — meče premieru Baldwinu polena pod noge. Francosko-angleška pogajanja bi se imela te dni

Zgodovina reškega vprašanja.

Z opatijsko-rimskim sporazumom je reško vprašanje prešlo svoj tretji štadij. Prva postaja je bila rapalska pogodba, druga sanmargeritski sporazum in tretja sedanji opatijsko-rimski dogovor. Ali je to že zadnja faza reškega vprašanja, je v očigled italijanske verolomnosti in neznačajnosti pač težko reči. Mi se bojimo, da ne. In četudi bi bilo reško vprašanje res sedaj definitivno rešeno, potem se je zelo bati, da bodo Italijani v svoji neizmerni nepoštenosti začeli delati posebne težave pri razmejevanju, kar bomo občutili posebno mi Slovenci.

Zagrinjalo nad opatijsko-rimskim dogovorom še ni dvignjeno, oficijelno nam še ni znano, kaj je dogovorjeno, čeprav je zelo verjetno, da je v našem belgrajskem telefonskem poročilu od zadnje nedelje vsebina v glavnih točkah točno reproducirana. Da se vidi, v koliko smo se morali umikati in popuščati, hočemo navesti določila rapalske pogodbe in sanmargeritske konvencije o Reki.

Člen IV. rapalske pogodbe se glasi: »Kraljevina SHS in kraljevina Italija priznavajo popolno svobodo in neodvisnost države Reke (Fiume) in se obvezujejo, da hočejo to večno spoštovati. Državo Reko tvorijo: a) corpus separatum, v sedanjih mejah mesta in okraja Reke. b) Del bivšega ozemlja Istre, razmejen kakor sledi: na severu s črto, ki se bo odredila na terenu in katera se, počenši neposredno od naseljenega kraja Kastav, izteka na mejo corpus separatuma na cesti Sv. Matija—Reka, prepuščajoč naseljene kraje Srdoči in Hosti kraljevini SHS in cel vojni pot severno od železnice, ki preko Matulja in razkrižišča pri koti 377 zapadno od Kastva vodi k Reki v državo Reke; na zapadu s črto, ki se potegne od Matulja k morju pri Pretuki, prepuščajoč železniško postajo in kraj Matulje italijanskemu ozemlju.«

Člen V. se glasi: »Meja ozemlja, o katerih se govori v prednjih členih, bo odredjena na terenu od razmejevalne komisije, sestavljene po polovici od delegatov kraljevine SHS in kraljevine Italije. V slučaju spora bo za prvo predsednik švicarske konfederacije za arbitražo, ki bo izvršena.«

V sanmargeritskem sporazumu govori člen II o Reki sledeče: »Ko bodo izdane navedbe za evakuacijo Sušaka, ki se mora izvršiti pet dni od dne ratifikacije, bo mešana komisija treh Italijanov in treh Jugoslovancev s pomočjo ekspertov izvrševala: a) nadziranje poslov pri evakuaciji Sušaka; b) razmejevanje med kraljevino SHS in svobodno državo reško, primerno odredbam, dogovorjenim v Rapalu 12. novem-

iznova začeti, toda nihče ne ve, na kakšni podlagi. Sedaj pa je grško-italijanski spor prinesel v to zadevo nek novi element, ki bo imel svoj vpliv na potek reparacijskega problema.

* Zoper komuniste je nemška vlada začela energično akcijo. Ne aretirajo samo posameznih komunističnih voditeljev, temveč razpušča tudi obratne svete, v katerih imajo komunisti odločujočo večino.

* Francija in Rusija. Senator de Monzie se je na povratku iz Moskve mudil v Varšavi ter tam izjavil, da se gospodarske razmere v Rusiji vračajo k normalnemu stanju. Gospodarska ekspanzija Francije v Rusiji bi nikakor ne škodovala sodelovanju Francije in Poljske. (Kakor znano, se je Monzie mudil v Moskvi v tajni oficijelni misli.)

* O sedanjem stanju italijanske ljudske stranke piše glasilo nemškega centra da je povoljno. Fasizmu se ni posrečilo ni obglaviti njenega voditelja, niti zvodene njenega programa ali jo v dva dela razklati. Don Sturzo je slejkopre duša stranke Istotako je stranka rešila svoj odločno krščanskosocialni program. Ni se posrečilo razcepiti dve struji v dve stranki, kajti stranke so se izločili le oni maloštevilni desničarji, ki so se že davnej nagibali k fašizmu. Stranka šteje še vedno 90 poslancev. Čisto drugo sliko pa nujajo liberalci in socialisti. Liberalci so izjavili, da so njihovi cilji istovetni s fašističnimi, o socialistov so se pe odcepili »žirondisti«, ki po magaju Maščalnju in hočejo prevesti v njemu delavstvo. Tako je zdaj socialistična stranka Italije razcepljena v: maksimaliste, fuzioniste, koncentracioniste, demokrate, levčarje, antifuzioniste, laburiste, III.-internacionaliste in v kvaskomunisti. Med fašisti je močna struja, ki smatra sodelovanje socialističnih elementov s fašizmom za nevarno in za znamenje nezdružljivega kompromislarstva. Tako se vidi, da edinele Partito popolare ostal notranje soliden in kompakten ter idejno čist.

* Potovanje dr. Seipla v Varšavo. Me poljsko in avstrijsko vlado se vrše pogajanja, da običje avstrijski kancelar dr. Seipel tudi Varšavo. Dogovorili so se, da pride dr. Seipel v Varšavo 16. septembra.

bra 1920; c) otvoritev prometa z Reko; d) tehniško in administrativno organizacijo pristaniške službe; e) ureditev funkcij in joniranja reške države na temelju člena IV rapalske pogodbe. Komisija mora izvršiti te posle v roku meseca dni računajoč od prvega sestanka. Ta rok lahko podaljša z obojestranskim sporazumom. V slučaju nesporazuma se zateče k visoke ugovorne stranke na prijateljski način k arbitraži po členu V. rapalskega ugovora. Komisija mora tudi postaviti predloge o upostavitvi obmejnega prometa s korist Kastva, po načelih, osvojenih za Zader. Komisija se bo sešla v Opatiji takoj po ratifikaciji tega sporazuma.

Sanmargeritski sporazum je bil podpisan v Rimu dne 23. oktobra 1922. Opatijsko-rimski sporazum je bil sklenjen (a še ni ratificiran) dne 31. avgusta 1923. Tekst tega sporazuma uradno še ni objavljen.

Politične vesti.

+ Kuluk. Radikalna vlada si je postavila v naši zakonodaji večnotrajen spor. Ob najhujšem odporu poslancev SLS so razdikali ta zakonski predlog v zbornici sprjeli in sedaj naj bi naše občine napravili imenike onih, ki bi morali v smislu zakon na kuluk. Samoposebi umevno je, da je zakon izzval v najširših krogih našega ljudstva najodločnejši odpor. Ljudstvo je mnenja, da je bila tlaka l. 1888. odpravljena, svoje ceste si pa vzdržuje s svojimi davki in dokladami na davke. Temu naračanju našega ljudstva je dala točen izraz velika organizacija naših avtonomnih občin in občinskih zastopov, Zupanske zveze za Slovenijo, ki je včeraj zborovala in kuluk energično odklonila, ki je za naše gospodarske in socialne prilike neprikladen in neprimeren. Zupanska zveza je izrekel moško besedo in s tem povdarila svoj moderno gospodarsko in socialno naziranje. Nekateri temni elementi pa, ki bi imeli vzrokov dovolj, da bi se mirno poskrili skušajo na deželi ta ponesrečeni radikali ni zakon izbrbljati proti SLS in iščejo krivce za ta zakon in skušajo tudi s prstom kazati na krivce. Kdo je torej tega zakon kriv? Vsi oni, ki so ustvarili centralizacijo in s tem vse gospodarsko-zakonodajno delo unificirali. Srbi gledajo na celotno gospodarsko in politično življenje v državi s srbskimi očali. Očividno je, da so Srbi s kulukom zadovoljni in da je po njihovem naračanju za srbske gospodarske razmere prikladen. Pri občinskih volitvah so dobili dikali, ki so kuluk vpeljali, sijajno zanonico. Naše ljudstvo pa v celoti kuluk odklanja, kakor so ga odklonili poslanci SLS. Kako so ga mogli Srbi tudi nam vsiliti? Imamo en sam parlament v Belgradu, sklepajo zakone za celo državo, drugega zakonodajnega zastopstva nimamo v državi.

Srbi, ki so dobili s centralistično ustavo je izborni premoč, so nam vsilili to, čemu mi nečemo, ker je po njihovem mnenju njihove gospodarske razmere prikladne. Če bi imeli svoj zakonodajni deželni svet v Ljubljani, bi nikdar o kuluku ne govorili, ne pisali, ne sklepali. Kdo je torej kuluka kriv? Ali oni, ki zahteva avtonomije Slovenije, ali oni, ki je s centralistično ustavo izročil vso moč Srbom? In kdo je glasoval za centralizem: mi ali samostojni? Sicer pa moremo tudi izjaviti, da se kuluk Sloveniji zaenkrat ne bo izvajal.

+ Shod v Senožetih. V nedeljo dopoldne se je vršil shod SLS v Senožetih, na katerem je govoril poslanec Gostinčar o zakonih, ki so bili v zadnjem zasedanju narodne skupščine sprejeti. Na shodu je bilo tudi par samostojnežev, od katerih se eden povsod do trditve, da je SLS povsod uvedla dohodninski davek, katerega odpravili samostojni. Poslanec Gostinčar je njegovo trditev kot neresnično temeljito raznil.

+ Bratska srca. Že v zadnji številki smo omenili, da se iz nerazumljivih razlogov osrednje združenje vojnih invalidov ni briga za nečlovečansko postopanje invalidske pregledne komisije. Zadnja številka »Ratni invalid«, glasil o omenjenega združenja, polaga tem komisijam čuden nauk na srce: »Trebalo bi dobro odpreti oči pri reševanju invalidskega vprašanja na teritoriju bivše Avstro-Ogrske, a ne tudi tu, kjer smo mi, milostivega srca«. Belgrajska štampa naj išče v svoji sredini protidržavnih elementov, ki sistematično ubijajo veselje za skupno življenje. Čudimo se, da je tako strašno in pagansko naziranje dandanes med nami še sploh mogoče.

+ Slovenski in hrvaški častniki, osebno orožniški, so bili zadnje dni neumljivo »reducirani«. Medtem čitamo v belgrajskem »Jutru« št. 29, da bodo gojenci ruskega kadetskega korpusa v Sarajevu, kateri položijo izpit, sprejeti v naš oficirski kader. Na ta način, da se vraglovci predpostavljajo Slovencem in Hrvatom, se pač ne pripravlja ono duhovno ujedinjenje, o katerem besedičijo tako radi tudi slovenski radikali.

+ V likvidaciji. »Jutro« je priobčilo v nedeljo uvodnik, v katerem pripoveduje svojim ovčicam, da SLS likvidira svoja načela. Republikanizem je likvidirano, likvidira se centralizem, prijateljstvo z Radičem je v likvidaciji in tako pada načelo za načelom. To se zdi »Jutru« silovit škandal, ki jemlje SLS ves ugled v slovenski javnosti. Ali ste slišali bravci »Jutra«. Prav do zadnjih dni ste čitali, da je SLS protidržava, ker goji republikanizem, da je boljše, ker tira socializem, da je separatistična, ker se veže z Radičem. Zakaj torej »Jutro« ne vzklika veselja, da SLS ta svoja protidržavna načela »likvidira« in postane »državotvorna«? Zato, ker samo ne ve, kaj, kar piše. »Jutro« misli namreč, da so njegovi čitatelji padli na glavo in prenesejo vsako bedastočo. Sicer pa »Jutro« ne zamerimo mnogo, kajti glasilu JDS je res težko razumeti, da bi kakšna stranka imela načela in se jih zvesto držala. Pišite torej mirno naprej, mi vam ne moremo zameriti. Posledica bo le ena: čim bolj boste govorili o likvidaciji naših načel, tem bolj boste likvidirali svojo resnobo.

+ »Istina o katoliškem kongresu v Ljubljani.« Pod tem naslovom objavlja belgrajska »Pravda« dolgo poročilo o poteku in pomenu katoliškega shoda v Ljubljani. Kratka vsebina dolgega članka je, »da je klerikalizem nevaren«. Tako izgleda vsa »istina«. O članku samem bi se pripomnili, da piše o nevarnem klerikalnem zmaju »Jutro« mnogo boljše kakor »Pravda«.

+ Vladni ukrepi proti Radičevcem in Pašić. Z ozirom na razne vesti o ostrih ukrepih vlade proti Radičevcem poroča belgrajska »Pravda«, »da je g. Pašić dao vladi svojo saglasnost za njenim odlukama o Radiču, ali je naredil: da se ipak malo zadržati, dok on ne izpita situacijo.« — Tudi »Vreme« poroča, da je o takih ukrepih govoriti še prezgodaj ter da se bo o tem sklepal šele po povratku g. Pašića.

+ Pravilno mnenje. Glasilo Nemcev na Češkoslovaškem, »Prager Tagblatt« piše, da sprito napada Italije na Grčijo v svojem »narodniku 2. t. m. sledeče: Zdi se, da so veslele pri vladah v ustanovitvi novih držav v srednji Evropi, oziroma na povečanje balkanskih držav le za to, da jih lažje potlačijo in gospodarsko obvladajo. To dosegajo srečno doseženo finančno gospodstvo velesil nad Avstrijo, gospodarsko potlačevanje Francije napram Češkoslovaški, potlačevanje s finančno kontrolo velesil, popolno podložništvo Poljske pod veliko antantno in neprestane šikane Italije napram Jugoslaviji. Ali bi ne bilo dobro — se sprašuje list — ako bi srednjeevropske in balkanske države iz tega povezele nauk, da se med seboj združijo? Kar se je danes zgodilo Grčiji, se lahko jutri komu drugemu.

+ Slavna vojska. Iz Rima poročajo: Ko je naša slavna mornarica priplula pred Krf, je grška mornarica, ki je bila tam usidrana, zbežala v Pirej. — Iz Aten pa poročajo:

Pred zasedbo Krf je italijanska mornarica brez napovedi pol ure bombardirala popolnoma neoboroženo mesto. 15 oseb je ubitih, dve hiši razdejani. Italijani so tudi letali nad mestom in metali bombe. — To bo nov list v lovorovem vencu Italije.

+ Stanovanjska politika v Jugoslaviji je vzbudila pozornost po širokem svetu. — »Reichspost« št. 229 prinaša članek, v katerem navaja dobesedno znano dr. Gosarjevo naredbu, da se stavlja za zgled drugim državam. Omenjeni list navaja, kako so načela Gosarjeve odredbe vsaj deloma prešla v zakonodajo države SHS in kako je vsled tega naraslo stavbeno gibanje po vsej Jugoslaviji, kjer se stanovanjska beda vidno zmanjšuje in nastajajo celi novi mestni deli s stavbami, s katerimi bi se mogla ponašati evropska vellestja. Na stanovanjska socialnopolitična načela dr. Gosarjeva opozarja tudi glasil nemškega centra »Kölnische Volkszeitung« od 30. avgusta t. l., št. 630 v članku »Jugoslawische Wohnungspolitik« in priporoča nemški postavodaji, da jih sprejme. Edino po teh načelih se morejo kapitalisti in kapitalistična podjetja prisiliti, da zidajo. Ta načela so se tudi, kar je največ vredno, praktično sijajno obnesla. V Nemčiji, ki je sicer v vsakem oziru toliko pred nami, tega ni. Tako je Jugoslavija vsaj po Gosarjevi naredbi prišla v inozemstvu na dober glas.

Županska zveza proti kuluku.

Županska zveza je na svoji seji, ki se je vršila 3. septembra v Ljubljani sklenila na predlog župana Lebingerja sledeče:

Županska zveza odločno protestira proti uvedbi kuluka v Sloveniji in sicer iz sledečih razlogov:

1. Državne ceste se v Sloveniji vzdržujejo z davki, ki jih Slovenija sama v ta namen plačuje.
2. Vse druge ceste, to je deželne in okrajne ceste so se pri nas vzdrževale in se morajo vzdrževati z dokladi.
3. Občinske in druge v občini kvalificirane ceste vzdržuje občina sama iz lastnih sredstev oziroma po potrebi potom tlake.

Zahtevamo, da se uvedba kuluka v Sloveniji takoj ukine ter prekliče zahtevo o izdelovanju tozadevnih imenikov.

Županstva pozivljamo, da skličejo takoj seje občinskih odborov in se na teh sejah izjavijo ali so za kuluk ali za dosežanje način vzdrževanja cest. Izjave naj pošljejo in sicer en izvod na Župansko zvezo, drugi izvod na Pokrajinsko upravo.

Volitve v zdravniško zbornico.

Volitve v zdravniško zbornico so izvršene. Volivnih upravičencev je bilo 272, a od teh je pravilno glasovalo 248, med temi je bilo neveljavnih 5, praznih glasovnic 7. Volitev se je vzdržalo 24. Zborničnim predsednikom je izvoljen dr. Vinko Gregorič, a podpredsednikom dr. Peter Franceschi, oba v Ljubljani. Za odbornike in njih namestnike so izvoljeni od zdravniških organizacij imenovani kandidati, le dr. K. Ipaviz in dr. Drasch, oba v Mariboru sta prišla v ožjo volitev z dr. Benjaminom Ipavcem in dr. V. Kacom, tudi v Mariboru. Izvoljeni so za odbornike: dr. Ernest Dereani, dr. Tone Jamar, dr. Otnar Krajec, dr. Alojz Praunseis, dr. Edo Slajmer, vsi v Ljubljani, dr. Bergman Rih. v Žalcu, dr. Jankovič Fran. v Mariboru, dr. Robač Hugo v Mariboru; za namestnike: dr. Tone Cizelj, dr. Jernej Demšar, dr. F. Derganc, dr. Fran Göstl, dr. Leopold Ješe, vsi v Ljubljani, dr. Marin Vilko v Mariboru, dr. Kunčič Ferdo v Št. Petru, dr. Tavčar v Radečah. Za delegate v disciplinarni senat: dr. Zalokar v Ljubljani, dr. Robič v Mariboru, dr. Jurečko v Mariboru, dr. Kogoj na Jesenicah, dr. Siferer v Ribnici, dr. Zarnik v Zagorju ob Savi. V disciplinarno sodišče: predsednik: dr. Jos. Tičar v Ljubljani; podpredsednik: dr. Rih. Jug v Ljubljani. Za odbornike: dr. Kunst Alojz v Ljubljani, dr. Lapajne Živko v Ljubljani, dr. Stojke Jože v Ljubljani, dr. Černič Mirko v Mariboru, dr. Hudelist Vinko v Brežicah; za namestnike: dr. Ambrožič Matija v Ljubljani, dr. Krajec Pavel v Ljubljani, dr. Šlecht Alojz v Ljubljani, dr. Rajšp v Celju, dr. Kladinec — Pragersko. Tožitelj: dr. Rudolf Kobal v Ljubljani; namestnik: dr. Bleiweis-Trsteniški v Ljubljani.

Ustanovno skupščino je otvoril šef zdravstvenega oddelka dr. Katičič, razglasil izid volitve in pozdravil s primernimi besedami zbrane člane, ki jih je bilo 57. Predsednik dr. Gregorič je nato očrtal v kratkih besedah pomen in veljavo zbornice. Predlagal je, da se odpošljeta brzojavki Nj. Vel. kralju in ministru za narodno zdravje dr. Miletiću. Brzojavki se glasita: »Kabinetni pisarni Nj. Vel. Kralja Aleksandra I., Beograd. Po izvršeni izvolitvi v zdravniško zbornico za Slovenijo pozdravlja današnja ustanovna skupščina Vaše Veličanstvo z udano prošnjo, da izvoli

Vaše Veličanstvo interese zdravniškega stanu, ki je stebel narodnega zdravja v državi, vzeti pod svojo mogočno zaščito. V Ljubljani, 1. septembra 1923. Zdravniška zbornica za Slovenijo. Dr. Vinko Gregorič, predsednik.«

»Gospodu ministru za narodno zdravje dr. Sl. Miletiću, Beograd. Ustanovna skupščina zdravniške zbornice za Slovenijo pozdravlja Vas, gospod minister in se vam zahvaljuje, da ste dali našemu stanu zakonito zastopstvo v državi. Prosimo kralj. vlado, da zaslíši, če namerava izdati naredbu tičeče se zdravniškega stanu vedno prej mnenje zdravniških zbornic, ker le tedaj je našemu zakonitemu zastopstvu, zdravniškim zbornicam mogoče izpolnjevati svoj namen: ščititi in zastopati ter vzdrževati ugled in disciplino zdravniškega stanu. V Ljubljani, dne 1. septembra 1923. Zdravniška zbornica za Slovenijo. Dr. Vinko Gregorič, predsednik.«

Zbornica je sedaj konstituirana in je upati, da bo znala varovati čast in ugled zdravniškega stanu.

Dnevne novice.

PO V. KATOLIŠKEM SHODU.

Peti katoliški shod je bil tak važen in dalekosežen pojav, da še danes obvladuje slovensko javnost. Komentarji liberalnega tiska so dostojno plitvega nivoja, na katerem še dandanes stoji slovenska naprednjaška kultura. V naših krogih se katoliški shod in njegove resolucije živahno diskutirajo, poudarjajo se tudi post festum razni novi vidiki, slišijo se nasveti in dopolnilna mnenja; sploh je zanimanje za katoliški shod tako živo kakor je bilo ob njega sklicanju.

Treba je zdaj skrbeti, da se delo, za katero je katoliški shod dal iniciativo, res smoteno izvrši in da se ustvari organ, ki bo imel nalogo, da nad tem pazi, naše kulturne delavce vzpodbuja in podpira ter do prihodnjega katoliškega shoda to delo vodi. Ta organ naj bi obstojal iz pripravljalnega odbora, predsednikov odsekov in referentov. Ta organ bi varoval kontinuiteto med enim katoliškim shodom in drugim, nosil odgovornost za realizacijo njihovih sklepov, v kolikor je to v danih razmerah mogoče, in bi bil nekaj unifikacijski center katoliškega kulturnega dela.

Mi mislimo, da bo tak organ razvoj celokupnega našega katoliškega pokreta zelo pospešil, ga lahko stalno usmerjal, sprejemal nove pobude ter na ta način pripravil zopet ves material in teren za bodoči kongres, kateremu bo delo s tem neprimerno olajšano. Prepričani smo, da bodo vsi naši kulturni delavci to misel pozdravili.

— Učitelj Franc Schifferer †. V soboto je umrl v garnizijski bolnici, v nedeljo popoldne smo ga spremili na zadnji poti k Sv. Križu. Dasi ni posegal v javno življenje — bil je ljudskošolski učitelj — vendar zasluži, da mu zapišemo v spomin par vrstic. Rodil se je v Ljubljani l. 1864. Po dokončanih študijah se je posvetil učiteljski službi. Kot učitelj je deloval najprej 6 let v Starem trgu pri Ložu, nato 4 leta na Rudniku pri Ljubljani in končno 29 let v Ljubljani. Tu je poučeval na mestni nemški deški šoli, ki se je pa po prevratu pretvorila v slovensko V. mestno deško šolo. V šolskem letu 1921-22 je tako opešal, da si je moral izprositi daljši dopust, minulo šolsko leto pa je moral v stalni pokoj, ki pa ga je komaj pol leta užival. Rajni je bil vzoren učitelj. Bil je temeljito izobražen in imel je fini nastop. Svojo službo je smatral za življenski, od Boga mu odločen poklic. V šoli je bil točen, vesten, resen, a obenem ljubeznjiv. Dosegal je prav izredno dobre uspehe in užival pri učencih veliko spoštovanje. Bil pa je učencem ne samo učitelj, ampak tudi vzgojitelj. Prepričan katoličan je verske dolžnosti izpolnjeval natančno in tako učencem dajal lep vzgled. — S tovariši-učitelji, tudi z drugimi mislečimi, je bil v dobrih odnosih; vse ga je spoštovalo. Rajni pa je bil tudi glasbeno izobražen in je povsod, kjer je služboval, pomagal pri petju. Tako je organiziral v Rudniku, pozneje v Ljubljani pri Jezusovem Srcu, pri Sv. Petru in pri Sv. Jakobu. Tudi v šoli je vodil cerkveno petje in igral pri šolskih mašah. Zadnjikrat se je vsedel za orgle letos koncem julija in sicer na Vrhniku, kamor je šel pomagat k neki slovesnosti. Bil je oženjen in zapušča dve hčeri in dva sina, katerih eden je franciskan v Egiptu. Časti ni iskal. Ne vem, če je kdaj prošil za vodjo kake ljubljanske šole. Najbrž ne, dasi bi bil izvrsten vodja. Pa bil je skromen. Par dni pred smrtjo mi je še rekel: Visokih služb in časti nisem nikoli želel, našel pa sem vedno srečo v izpolnjevanju stanovskih dolžnosti. Tudi ob smrti me to še tolaži. Po 39-letnem naporu delu je sedaj legel k večnemu počitku. Naj mu da Bog za njegov trud bogatega plačila, slovenskemu ljudstvu pa še več tako vzornih učiteljev!

— Slovenskim zdravnikom. Ker bo v 14 dneh ožja volitev v zdravniško zbornico, pozivljamo slovenske zdravnike, naj volijo dr. Benamina Ipavca za člana in

dr. V. Kaca, oba v Mariboru, za namestnika. Prva zdravniška zbornica za Slovenijo bodi slovenska!

— Razpust novomeškega občinskega odbora. Ljubljanski »Uradni list« prinaša razglas o razpustu mestnega občinskega odbora v Novem mestu. Za gerenta je imenovan dr. Viktor Gregorič, za namestnika pa Josip Ogorevc.

— Rob. Tukajšnje kat. slov. izobraževalno društvo ponovi na Mali Smaren, dne 8. septembra igro »Turški križ«, Igrokaz s petjem v 4 dejanjih. Vabimo vse okoličane, ki še niso videli našega »Doma«. — Odbor.

— Napredek. Belgrajski list »Vreme« poroča, da si je naročila uprava lista lastno brezžično brzojavno postajo, ker je ministrski svet dovolil tudi zasebnikom nabavo sprejemnih brezžičnih brzojavnih postaj. Mogoče bo temu zgledu sledila tudi Ljubljana.

— Sprejem Jugoslovanov v avstrijsko državno zvezo. Avstrijska vlada je izdala odlok, ki odreja, da se bo dovolil poslej jugoslovanskim državljanom sprejem v avstrijsko državno zvezo le pod pogojem, ako bodo predložili dokaz, da so že odpuščeni iz jugoslovanske državne zveze.

— Ekspozitura »Slovenčeve« uprave na Velesejmu posluje počenši v soboto popoldne vsak dan ob glavnem vhodu na desno (poleg pošte) in sprejema naročila na inserate ter nove naročnike na »Slovenca«. Ondi je tudi napredaj dnevnik »Slovenec«.

— Vižmarje pri Ljubljani. Neki učitelj iz Šmartne pod Šnurnogoro se je nedavno zgrajal v »Jutru« nad šmartinskimi fanti, ki da so nekoč kalili nočni mir. Vzrok temu je bilo tamošnje izobraževalno društvo in pa zlasti njegov član gospod Stanko Rotar. Ko je g. Rotar učitelja pozval, naj te svoje trditve dokaže, se je mož junaško skril in sedaj v poznih nočnih urah po vižmarskih gostilnah prodaja svojo svobodomiselnost modrost. Tako je minulo soboto v polnoči, v družbi njemu enakih bratcev, v vižmarski »stari bajti«, tolkel po mizi in rohnel o farskih verigah in o rimskem jarmu tako, da so sosedje prestrašeni vstajali in se zgrajali nad toliko neolikanostjo. — Vprašamo našega župana: Ali ni nobene policijske ure za šentviško gostilno? Smejo li vzgojitelji mladine v pozni noči kaliti nočni mir? Če takoj ne bo oblasti napr. vila red, si ga bomo vižmarski fantje sami.

— Kr. drž. trgovska akademija v Ljubljani. Definitivno vpisovanje v I. letnik se vrši dne 11. in 12. septembra. Seznam sprejetih dijakov bode nabit na uradni deski. Ističasno vpisuje ravnateljstvo tudi dijake ostalih letnikov. V petek dne 14. sept. od 8. ure dalje se vrše ponavljalni izpiti. Pouk se prične dne 15. septembra. — Ravnateljstvo.

— Gospodinjina šola v Šmihelu pri Novem mestu prične s poukom dne 15. oktobra. Tečaj traja do 15. aprila. Prošnje za sprejem je vlagati pri ravnateljstvu šole do 20. septembra t. l. Prošnjam je priložiti rojstni list, zdravniško spričevalo in zadnje šolsko spričevalo. Potrebna pojasnila daje ravnateljstvo.

— Razpust društva. Pokrajinska uprava je razpustila »Zvezo dobrotelnih društev« v Ljubljani, ker že več let ni delovala.

— Zanimanje šolskih dolžnosti. — V Zagrebu se je letos vpisalo na osnovne šole 20 odstot. otrok manj nego lani. Magistrat je zato sklenil strog pregled vpisnih zapisnikov po vseh osnovnih šolah, da dožene, kateri šolobvezni otroci se niso vpisali. Obenem je magistrat izdal primeren oklic na prebivalstvo, da izpolni določbe šolobveznega zakona.

— Policijsko poverjenstvo v Bjelovaru, ki ga je pokrajinska uprava pred kratkim ukinila, se iz javnih ozirov zopet upostavi.

— Blejčanka na Dunaju. Avstrijski listi poročajo, da so na Dunaju zaprli 24letno Julijo Tavčar z Bleda. Dekle da je očitno normalno, da hodi vedno v moški obleki. Pred kratkim se je seznanila s hčerjo nekega dunajskega trgovca in ji obljubila — zakon. Ker so dekletovi starši prepovedali hčeri vsako občevanje s Tavčarjevo, je le-ta dekletu grozila z revolverjem. Vsled tega so Tavčarjevo zaprli.

— Vlomi in tatvine. Posestniku Jakobu Mačku so odnesli vlomilec obleke in denarja v vrednosti 21.040 kron. — Na Sapi so odnesli vlomilec tesarskemu pomočniku Francu Marnu razne stvari, vredne 26.800 kron. — Neznani moški je z zvito pretvezo izvalil Alojziju Debeljaku, Ljudeviku Peterlinu, Franju Koširju in Ivanu Koširju obleke v vrednosti 9000 kron. — Ključavničarju Ignaciju Mušiču v Trzinu sta bili ukradeni dve kolesi vredni 38.000 kron.

— Ogenj pogasite brez uporabe vode takoj z ročnim aparatom »Minimax«. V prvem našem oglasu se je glasilo pomotoma »Manimax«.

— Zahtevajte po vseh hotelih, kavarnah in restavracijah specialna vina v steklenicah slovite trdke Gjurco Valjak, Grajska klet v Mariboru.

III. ljubljanski velesejem.

od 1.—10. septembra 1923.

Letošnjemu velesejmu nagaja dež, kakor tudi lani vreme ni bilo velesejmu ugodno, toda kljub nestalnemu vremenu je agilni glavni odbor ljubljanskega velesejma, ki mu predseduje tovarnar Bonač in velesejski urad lahko z učinkom zadovoljen; zadovoljna tudi njegova šefa ravnatelj konzul Dular in tajnik baron Cojz, ker je v nedeljo dne 2. septembra 1923 obiskalo ljubljanski velesejem 25.000 obiskovalcev, katero število ni bilo še noben dan na I. in II. ljubljanskem velesejmu doseženo.

Organizacija velesejma zelo točno posluje. Esperantisti so poskrbeli za tolmače in poslujejo v esperantskem oddelku brezplačno tolmači za esperanto, francoščino, angleščino in španščino. Tudi skavti pridno vrše svojo službo. Kralj Aleksander je v soboto konzulu Dularju razstavilo zelo pohvalil in obljubil, da bo prišel tudi na vse prihodnje razstave ljubljanskega velesejma.

Kupčije so se že pričele sklepati; povpraševanje je bilo že v nedeljo kljub pričakovanju veliko in vlada med razstavljalci najboljše razpoloženje. V ponedeljek so se sklenili lepi zaključki v kartonažni stroki, dalje so se pohvalili razstavljalci železne stroke in elektrotehnike; tudi poljedelskih strojev je že večje število prodanih.

Stanovanjski urad velesejma je preskrbel v ponedeljek 1900 stanovanj. Ker stanovanj že primanjkuje, je priskočila velesejski upravi na pomoč železnica in so veliko ljudi nastanili v železniških vagonih.

Razstavno blago je došlo že vse na velesejskiše, samo francosko in belgijsko blago še ni došlo, ker je neke običajno.

Na zabavišču alvda živahno vrvenje. Incidenta še ni bilo nobenega. Koncertirata godba dravske divizije, železničarska godba, svirajo tamburaši in z lepim petjem zabavajo obiskovalce ruski pevci.

Velesejskiše je dobro zastraženo. Razen ene malenkostne tatvine v noči od sobote na nedeljo se ni nič kradlo. Poleg detektivov in državne varnostne straže straži sejmische podnevi in ponoči civilna velesejska straža, ki šteje 40 mož. Trajno so v službi na velesejskišču tudi 3 možje ljubljanskega poklicnega gasilstva in je za takojšnjo pomoč v slučaju požara vse preskrbljeno.

VRVARNA JOSIP ADAMIČ

Domžale—Kamnik.

Ta tvrdka, ki je ena najstarejših svoje vrste v Jugoslaviji, je razstavila v paviljonu »H«, oddelek 303, in sicer izključno le svoje lastne izdelke. Tu vidimo vse vrste vrvarskih predmetov, ki jih rabita kmetstvo gospodarstvo in industrija. Poleg tega ima tvrdka zalogo brizgalnih cevi, plezalnih vrvi, raznih nepremočljivih izdelkov itd. S svojo solidnostjo si je tvrdka Adamič tekmo 30 let svojega obstoja pridobila najboljši sloves ter je povečala svoje podjetje s podružnico v Kamniku. Prepričani smo, da bodo naši trgovci in drugi gospodarski krogi vedeli ceniti to solidno domačo tvrdko in ji poverili svoja naročila.

ZLATOROG — MARIBOR.

Paviljon B 16.

Eden najlepših oddelkov letošnjega velesejma je Zlatorog — Maribor. To je ena najmodernejših tovarn jedrnatega mila v Jugoslaviji in obenem največja svoje vrste v državi. Obstaja že nad 30 let in more proizvajati po 30 vagonov mila mesečno. Tovarna se pravkar še razširja in grade še eno novo poslopje.

Zlatorogovo milo se izdeluje — kakor druga mila — iz masčobe, razmiljevalnega sredstva, jedkega natrona itd. Postopanje je sledeče: V ogromne kotle — tovarna ima štiri kotle, ki morejo sprejeti vsak po 15.000 kilogramov snovi — se napolni kokosovo olje, palmovo jedrnatno olje, svinjska mast, loj in podobno, razmiljevalna sredstva itd. Vse to se skupaj kuha en dan. Ko se ohladi, se očisti. Nato se kašnata masa spravi v hladilne preše, iz katerih se po dveh urah dvigne v obliki približno 4 kvadratne metre velikih milnih prošč. Te plošče se nato razrežejo v kocke, posuše, vlisne znamka Zlatorog in zloži v zabojce.

Zlatorog je te dni v reklamne svrhe opremil poseben voziček z ogromnim kosom mila, katerega vozi po mestu osliček. Gospodinja Zlatorogovo milo zelo dobro poznajo in ga visoko cenijo.

»TRIBUNA«

tovarna dvokoles in otroških vozičkov,

Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 ima svoj paviljon na ljubljanskem velesejmu F št. 191. Razvidno je iz njene bogate izlozbe, da je podjetje od lanskega leta razširilo svojo produkcijo na več popolnoma novih predmetov, ki se v Jugoslaviji doslej niso izdelovali. Razstavljenih ima veliko modelov otroških vozičkov, otroških stolic, dvokoles, motorjev in raznih delov. Svoje blago razpošilja po celi naši državi, posebno na Hrvaško, Srbijo in Dalmacijo. Trgov-

ci, poslužite se domačih izdelkov, ker le s tem pomoremo domači industriji in zagotovimo domačemu delavstvu kruh.

OLEUM V LJUBLJANI

industrijska trgovska družba z o. z.

Po ogledu razstavnega prostora »Parfumes Dryay« je Nj. Veličanstvo pristopil k okusni koji družbe »Oleum« in se zanimal za raznovrstna strojna olja, katere uvaža ta družba iz Amerike. Družba »Oleum« si je s solidnim in dobrim blagom pridobila splošno zaupanje in šteje pretežni del naše velike in male industrije med svoje odjemalce. Družba razpečava strojna in cilindrska ter avtomobilna olja, bencin, parafin, tehnične masti; zanimiv je petrolejski kok, kateri ima 9—10.000 kalorij.

× × ×

Telefonske številke za velesejem so: Urad ljubljanskega velesejma (ravnateljstvo, tajništvo, knjigovodstvo, dopisni oddelek, centralna blagajna) št. 140. Na to številko se kliče tudi interurban. Razstavljalci po vseh paviljonih kličejo se na številke 148 in 152. Te dve številki sta od interurbana izključene.

štajerske novice.

š Vojnik pri Celju. Celjsko katoliško dijaštvo ponovi v soboto, na praznik Marijinega rojstva, dne 8. septembra v dvorani posojilnice v Vojniku prekrasno žaloigro: »Prababico«. Isto tragedijo je uprizorilo naše dijaštvo v Celju, vse na veliko zadovoljnost našega občinstva ter napravilo na nje globok vtis. Ker je čisti dobiček namenjen Dijaškemu podpornemu društvu (akademski menzi) v Ljubljani, se obrača odbor s prošnjo na vso javnost, da pridete v čim večjem številu ter prispevate svoj obolus v prid akademski menzi. — Odbor.

š 30 letnica »Ptujkega muzejskega društva«. Ptujsko muzejsko društvo je 2. t. m. na slovesen način obhajalo 30 letnico svojega dela. Slavnosti se je udeležilo tudi več odličnih inozemskih učenjakov.

š Državna dvorazredna trgovska šola v Celju. Razredni (ponavljalni) izpiti se prične v ponedeljek, 10. septembra ob 8. uri. Vpisovanje bo v torek, 11. septembra od 9. do 11. ure. Sprejemni izpiti bodo v sredo, 12. septembra od 8. ure naprej. V četrtek, 13. septembra bo ob 9. uri otvoritvena sv. maša v cerkvi Marijinega oznanenja, nato v razredih razlaga šol. in disciplinarnega reda ter razglasitev urnica. Pouk prične v petek, 14. septembra. — Ravnateljstvo.

š Aretiran grobokop. Mariborska policija je aretirala te dni pobreškega grobokopa ter njegovo ženo. Osumljena sta, da sta slačila mrliča ter jim odvzemala dragocenosti, ki sta jih nato prodajala.

š Razprava proti Orjuncem-napadalcem na Cirilovo tiskarno. Državno pravdnštvo je razpisalo razpravo proti napadalcem na Cirilovo tiskarno na 14. septembra. Ker je material zelo obširen in število obtožencev veliko, zna trajati cela razprava dva dni.

š Vlomi in tatvine. Pisarki Viktoriji Gregorevčič je bilo ukradeno v Šoštanj 10.000 kron vredno kolo znamke »Waffenrad« št. 88. — Posestniku Andreju Lapajnu iz Petrovč je bilo ukradeno v Celju kolo vredno 5.000 kron.

š Pobegli kaznjeneec. Dne 1. septembra je pobegnil od dela v Pekrah kaznjeneec mariborske kaznilnice Matija Strle.

Gospodarstvo.

š Kralj Aleksander in naša domača industrija zaves. Pri otvoritvi velesejma je kralj Aleksander kazal izredno zanimanje za tovarno zaves »Stora«, d. d. v Št. Vidu pri Ljubljani, pohvalil njene izdelke in si zabeležil naslov.

š Čipkarice, gospodinjje, dva rodova se nosijo kleklane čipke, kupljene pri Osrednji čipkarski zadrugi v Ljubljani, pod Trančo št. 1. Garantirano samo lepo delo iz trpežnega, pristnega lanenega sukanca. V prometu so tudi enake čipke z bombažastega sukanca (Glanzgarn na videz lepe, a trpe le nekaj let ter zgube po prvem pranju svojo obliko. Te se nikakor ne morejo z našimi primerjati, za slabo blago je vsaka cena pretirana, dobro blago pa ni nikdar predrago. Čipke se dobe, dokler traja sedanja zaloga sukanca, primeroma še po nizki ceni, zato naj nobena gospodinja ne zamudi prilike ugodnega nakupa — prodaja se tudi lepo konfekcijsko blago. Gospe in čipkarice dobe vse potrebščine za kleklanje in vživanje konfekcije po najnižji ceni. Oddaja se tudi delo na dom (dober postranski zaslužek). Sprejemajo se tudi naročila za izdelovanje čipk in konfekcije po zadruginih ali po drugih izročilih vzorcih.

š Na državni kmetijski šoli na Grmu v Novem mestu se prične novo šolsko leto s pričetkom novembra t. l. Prošnje s prilogi, je vlagati do 20. septembra t. l. pri ravnateljstvu, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

š Padec dinarja. Včeraj je naša valuta v Curihi padla od 6 na 5,90. Na zagrebški borzi so vse tuje valute zopet čvrste. Blaga zelo malo.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 345 Din, ječmen 267,50 Din, oves 255 Din, koruza 275 Din, pšenična moka št. 0 550 Din, št. 5 437,50 Din, št. 6 400 Din, otrobi 142,50 Din.

g Tržne cene v Novem Sadu. Meso, prvovrstno, 80—88 K, slabše po 72—80 K. Telatina do 120 K, ovčje meso 80 K, svinjina do 120 K, prekajeno svinjsko meso do 160 K, prekajše špeh po 152 K. Perotnina: Par piščanec 160 K, kokoši 320 K, ena gos 500 do 600 kron (po teži), par rac 200—240 K. — Moka št. 0 po 24 K, krušna moka po 20 kron. — Mleko liter 12 K, smetana 160 K, surovo maslo 280 K. — Fižol suh do 24 K kg, zelen fižol 20 K, krompir 8—12 K, špinaca 20 K kg. — Jabotka do 16 K, slive 8 K, breskve do 40 K, grozdje do 24 K kg.

g Cene kolonialnemu blagu na zagrebški trgu so bile zadnje dni sledeče: Kava: Rio 7 33,75 Din, Rio 6 35,25 Din, Rio 5 36,50 Din, Rio 4 38 Din, Rio 3 39 Din, Santos 42 Din; sladkor v kockah 21,75 Din, kristal 20,50 Din, riž: Karolina 11,50 Din, italijanska glase 10,25 Din, Burma 8 Din, Bruch 7 Din; Soje olje 28 Din.

g Cene kožam in usnju. Lahke kože se plačujejo na domačem trgu po 19 Din kg, srednje po 21,50 Din kg, težke po 24,25 Din kg, telečje 36 Din kg.

g Prošnje za uvoz sladkorja brez carine je poljedelsko ministrstvo vse odbilo. Gre tu v prvi vrsti za prošnje za popravno vina.

g Veliko nazadovanje nemškega izvoza. Nemški minister za gospodarstvo dr. v. Raumer je v državnem gospodarskem svetu opozoril na katastrofalno padanje nemškega izvoza. Meseca maja je znašal izvoz 614 milijonov zlatih mark, meseca junija 380 in meseca julija samo še 105 milijonov zlatih mark. Minister je naglasil, da je gospodarstvo izčrpano in brez rezerv in da se bo dalo dvigniti le s čezurnim delom. Na drugi strani je pa industrija spričo valutarnih razmer ostala brez surovin in preti Nemčiji brezposelnost v tolikem obsegu, kakor je doslej še nikdar ni bilo. Industrijska državna zveza zahteva, da se uvede računanje v zlatu.

BORZA.

Zagreb, 3. sept. (Izv.) Berlin 0.00010 do 0.00015, Italija 4—4,02, London 428—429, New York 93,50—94, Pariz 5,29, Praga 2,78—2,79, Dunaj 0,1320—0,1330, Curih 17—17,10, dolar 92—93.

Curih, 3. sept. (Izv.) Zešta 0,0318, Italija 23,60, London 25,19, New York 554,25, Pariz 31,40, Praga 16,40, Dunaj 0,0078, n. a. krona 0,0078, Solija 5,20, Beograd 5,90, Varšava 0,0023.

Pevski vestnik.

»PEVSKA ZVEZA« NA KATOLISKEM SHODU.

Nikoli še ni bil tako jasno podan dokaz, kako je »Pevska zveza« potrebna, kot prav ta veličastni dan. Kdor je doživel prejšnje katoliške shode, ve, kako nas je prav pri njih najslovesnejšem delu — pri sv. maši — motila ali mučna tihoča ali godba s trobili, ki so igrala nekaj mašnih pesmi. Neštetokrat se je po tistih dneh ponavljala beseda: »Ko bi bil vsaj en zbor kaj zapel!« In zdaj — nad sto zborov je bilo priglasičenih, nekaj jih je prišlo nepriglasičenih, tako da je pred uršulinsko cerkvijo stal zbor dobrih štirinajst sto izvežbanih pevcev. Ne le izvežbanih, ampak tudi skrajno discipliniranih. Ta iz vseh krajev slovenske zemlje zbrani zbor, v katerem so sodelovali od doktorjev, profesorjev, inženjerjev, učiteljev preko naših vrlih organistov in njihov pomočnikov kmetijskih mož in mladeničev, od klobuka mestne gospe in gospodične do preproste roba naših brdkih kmetijskih deklet — ta zbor-orjak je pel enovito kakor da je to kvartet, sestavljen iz najbolje šolanih solistov. Kako lep, čist, živ, jassen je bil sopran; nobene trdote, niti enkrat nisi čutil najmanjšega pritiska. In bas, bas! Kako se je veličastno vozil nad prostranim trgom kot na orlovskih krilih — sama mehkoča ga je bila, kakor dehteče olje se je izlival nad naše glave. Dalje ta prožni, voljni, gibki, izraziti, kar božajoči tenor, kako je vzvaloval, kako se dvigal, raste pod božje sonce, da nam je srce zastajalo v blaženem čuvstvu vznesene radosti! Najbolj pa je poročevalčevu uho občudovalo divni alt, alt, ki je sicer popolnoma skrit, da ga človek s trudom zasleduje: to pot je bil vsak ton čisto jassen, vsaka, količkaj pomembna glasbena misel je bila čudno izrazita in določna. — Poleg tega ta neverjetno točna in čista intonacija, ta prožna dinamika, to silovito stopnjevanje, ki je naraščalo v nebotične višine, v nezasišano silo, da je človeku mraz šinil po hrbtu in zastajal dihi, pa zopet to rahlo vpadanje, ki je liki mehka krila legalo nad zbrano množico... Celo z agogičnimi anomalijami je pevovodja mogel nas in sebe malo posladiti. Prezreti tudi ne smemo popolnoma nepričakovano čiste izgovarjave, ki je bila tako jasna, da se je vsaka beseda izborna razumela — ne le v bližini na trgu, ampak celo v daljo, na ljubljanski Grad so poslušalci celo neznanu besedilo čisto točno sledili. Petje je bilo brezhibno, lepšega, silnejšega vtisa se ne spominjamo, da bi ga bila kdajkoli na nas napravila katerakoli glasbena prireditev. To je bilo morje blagoslavja, ki je globoko prevzemalo vse zbrano ljudstvo. Za-

to ni čuda, če so visoki gostje s kralje vred ves čas očividno z napeto pozornostjo poslušali to sijajno petje, če so se visoki kleni in svetni dostojanstveniki izražali, da bil za srce to višek vse nedeljske gladije, ljudje, ki so se namenili, da med mašo opravijo določene molitve, celo med odmori niso mogli niti ene besedice — tako jim je bila duša prepolna blaženstva, ki ga je petje razlivalo nad pobožno množico. Najgloblje v dušo so pa po soglasni sodbi segala tista mesta, kjer so imeli moški glasovi kaj važnega povedati. Čuvstvom, ki so ga ta mesta vzbujali se z besedo niti bližati ne moremo.

Tako je bil tudi za »Pevsko zvezo« in pevovodja prof. Bajuka ta dan dan do največje slave in najsijajnejših uspehov. Če b »Pevski zvezi« dano, da bo mogla vsej bratežjih ovir nadaljevati svoj krepko zastavljeni korak, če je ne ugonobe grozeče težke gmotne nepravilike, če doseže svoj ideal, da bo organizirani v njej vsi naši zbori, potem nemo v nekaj letih doživeti, da bo pelo v Mariboru do danes smo se v treh letih počelvorili — da bo, pravim, pri prihodnji veliki katoliški prireditvi pelo štiri ali pet tisoč izborna izvežbanih, strogo discipliniranih pevcev.

Ljubljanske novice.

lj Kralj na vrtnarski razstavi. Prvoto se je nameravalo, da bi kralj Aleksander si v soboto ogledal velesejem, nato pa vrtnarsko razstavo. Ker se je pa kralj popeljal na velesejem šele v soboto popoldne, si ni mogel ogledati vrtnarske razstave, se je na njo pripeljal z Bleda v nedeljo popoldne ob štirih z avtomobilom. Kralj Aleksandra je spremljal princ Pavel. Kralja je pozdravil veliki župan dr. Luka in mu predstavil razstavniki odbor. Predsednik razstavnega odbora Viktor Korsi ml. je pozdravil vladarja s kratkim nagovorom. Kralja so pozdravile tri belo obličene deklice, in sicer Marica Ferant, Vilma Korsi in Pavla Simenc; Vilma Korsi mu je izročila šopek rož. Kralju je razkazal razstavo g. Korsi. Kralj Aleksander je obljubil, da bo podpiral stremeljen vrtnarjev. Ko se je kralj podpisal v spominsko knjigo, je rekel smehljajoč se: »Saj sem prvi v knjigi!« Občinstvo je priložilo kralju Aleksandru navdušene ovacije in ga obaspalo s cvetjem.

lj Železničarji in ljubljanski velesejem. Že tretje leto se vrši v prestolici Slovenije velesejem, na katerega imajo razstavljalci posetniki vožno ugodnost po železnici, da imajo razstavljalci manjše stroške. Medtem ko je bilo druga leta mogoče zmagati vstopnino tudi železničarjem in javnim nameniščem, je letos to spričo današnjih cen de in visoke vstopnine popolnoma nemogoče. Zagrebški velesejski urad je pri spomladanski razstavi bedo in kulturno potrebo tega stanu vpošteval ter uvedel za stanove polovično vstopnino. Vzlic temu mislimo, ni imel izgube. Zato bi prosili vodstvo ljubljanskega velesejma, da ga posnema.

lj Novo slavno delo Orjunašev. V nedeljo opolnoči je sedel v kavarni »Zvezda« znani slovenski skladatelj g. Marij Kogoj. Kar stopi k njemu znani Orjunaš in ga na hruli, češ da je »denunciral« nekega Slovence, ker je g. Kogoj v Gorici na neki veselici, ko so ga neki rogovileži napadli, hotel poklicati na pomoč varnostne organe. Dotičnemu orjunašu je g. Kogoj odgovoril da naj prizadeja, za katerega orjunaš intervenira, pride sam k njemu po pojasnila. Tj je po dolgem času res prišel, toda ne evropski način, marveč je začel s psovkanjmi zelo neizbranega značaja. Iz tega se je razvil cel škandal, kajti na g. Kogoj se je vrglo celo krdelo junaških orjunašev, ki so hoteli za njim na cesto in ga ne samo psovali, marveč se ga tudi dejansko lotili tepli in zraven huronsko kričali, kakor da imajo opraviti s celo sovražno četo in ne enim samim človekom. Policisti so končali g. Kogoj s trudom ubranili pred junaškim napadalci. Tako so orjunaši z napadom na primorskega Slovence in odličnega skladatelja zopet izvršili izredno kulturno in hraber čin. Da bi se vrnili premnogi orjunaši v svojo domovino in tam branili svoje rojake pred laškimi fašisti, za to pa nimaj poguma.

lj Osebnosti iz finančnih krogov. Z novega poslovodja v družbi Aloma, Ljubljana je imenovan Adolf Ribnikar. — Iz družbe »Textilia« je izstopil kot upravni svetnik Anton Prepeluh ter zavzame njegovo mesto Anton Kristan.

lj Kino Vodmat. Kdor se hoče iz srca nasmejati, potrdi se danes v torek, dne 4. septembra in jutri 5. septembra v mladinski dom na Kodeljevo. Začetek ob osmih.

lj Dijakom trgovske akademije! Dijaki II., III. in IV. letnika trg. akademije kako tudi absolventi abit. tečaja iz l. 1922/23 obveščajo, da se vrši skupen poset ljubljanskega velesejma dne 6. septembra ob popoldne. Dijaki naj se zbere ob 8. uri pred trg. akademijo. Vstop na sejmische je prost, ako se podajo tja dijaki skupno v spremljavo profesorjev. — Ravnateljstvo.

lj Izlet v Večje priredi za svoje članstvo in prijatelje Slovensko trgovsko društvo Ma-

kur v Ljubljani dne 8. septembra t. l. v svrhu ogleda večške papirnice. Skupen odhod z vlakom ob 8. uri zjutraj iz južnega kolodvora. Zbirališče pred odhodom vlaka pred južnim kolodvorom. Kdor se želi izleta udeležiti, naj se prijavi takoj v društveni pisarni, Gradišče 17, I. nadstr. (telefon 552). — Odbor. 5444

Ij Zadržek šolskega leta 1923/24 na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani in na z njo združenih oddelkih. Petrazredna osnovna šola. Vpisovanje v prvi razred in ostale razrede se vrši v torek, dne 11. sept. od 9—11. v posameznih razredih v poslopu liceja na Bleiweisovi cesti. Za vstop v 1. razr. je prinesiti seboj krstni list in izpričevalo o cepilnih kozah. V višje razrede osnovne šole se ne sprejema nobenih novih gojenk. — Mestni dekliški licej. S šolskim letom 1923/24 ostaneta le še razreda V. in VI. Vpisovanje za gojenke, ki želijo nanovo vstopiti v enega teh dveh razredov, se vrši v nedeljo 9. sept. od 9—10. ure. Gojenke prinesejo s seboj zadnje izpričevalo in krstni list. Sprejemni izpiti za te gojenke so v poned. 10. sept. ob 8. uri. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo v torek, 11. sept. od 9—11. ure z zadnjim izpričevalom. — Mestna ženska real. in ref. real. gimnazija. V tek. šol. letu se ukine I. razred gimnazije. Vpisovanje za nanovo vstopivše gojenke v II.—VIII. razr. se vrši v nedeljo 9. sept. od 9—10. ure. S seboj je prinesiti zadnje izpričevalo in krstni list. Sprejemni izpiti za gojenke za II. razr. in za gojenke v ostale višje razrede so v pond. dne 10. sept. ob 8. uri. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo v torek 11. sept. od 9—11. ure. — Ponavljalni izpiti in dodatni izpiti za licej in gimnazijo se vrše 7. in 8. sept. vsakokrat ob 8. uri. Natančnejši raspored glej na zavodu! — Vpisnina in prispevek za učila za gojenke liceja in gimnazije Din 15. — Otvoritev služba božja za osnovno šolo, za licej in za gimnazijo je v sredo 12. sept. ob 9. uri v nunski cerkvi in je obvezna za vse gojenke. — Po službi božji se vrnejo vse gojenke v zavod, da se naznani urnik in prečita disciplinarni red. — Pouk se prične na osnovni šoli, liceju in gimnaziji v polnem obsegu v četrtek 13. sept. ob 8. uri za vse razr.; samo 1. razr. osn. šole pride ob 9. uri. — Enoletni trgovski tečaj. Rok za vpisovanje je določen na soboto 20. sept. od 9—11. Sprejemni izpit je v nedeljo 30. sep. Pouk se prične 1. okt. ob 8. — Mestna gospodinjstva šola. Rok za vpisovanje je določen na 1. okt. od 10—12. Pouk se prične 2. oktobra ob 8. Sprejemni pogoji se

objavijo pozneje. Gojenkam in starišem svetuje ravnateljstvo, da se točno drže določenih rokov, ker se pozneje ne sprejme gojenk pod nobenim pogojem. — Ravnateljstvo.

Ij Policijska kronika. Dijaku Gvidonu Sancinu je bila ukradena črna listneca, v kateri je imel 1600 K denarja. — Valentinu Vebru je bilo ukraden 4000 K vredno kolo. — Ključavničarskemu mojstru Ivanu Breskvarju je bilo ukraden kolo znamke »Puch« št. 38.769, vredno 10.000 K.

Ij Opozorjamo ljubljanske gostilničarje in hišne posestnike na današnji oglas g. hotelirja Zajca na Dobravi.

Ij Higijenična česalnica za dame O Fattich Frankheim, Ljubljana, Kongresni trg 19. Negovanje las. Ondulacija. Barvanje z L'Oreal Henne. EL masaža lica. Manicura. Izvršuje vsa lasna dela. Kupuje odpadene in odrezane lase po najvišji dnevni ceni. Parfumerija. 5312

Narodno gledališče.

PREDSTAVE V NARODNEM GLEDALIŠČU ZA ČASA III. LJUBLJANSKEGA VELESEJMA.

V torek dne 4. septembra se igra v dram. gledališču sijajna Šekspirjeva komedija »Kar hočete« v Oton Zupančičevem prevodu. V tej petdejski igri nastopi velik del našega ansambla in je igra koncem sezone 1923-24 bila deležna največjega uspeha. Pri predstavi sodeluje tudi godba ki svira komade katere je komponiral za to delo naš operni kapelnik Balatka. — Komična opera »Sevilski briv« poje se v sredo dne 5. septembra v našem opernem gledališču. Zasedba je prvovrstna. V vlogi Rosine gostuje priznana pevka g. Tinka Wesel-Polla, članica zagrebške opere. Brivca poje g. Levar, grofa Almavivo g. Kovač, učitelja glasbe Basilijs g. Betetto, Rosinogova varuha Bartola g. Zupan in Fiorella g. Pugelj; služabnike Bartolove pa: Smolenska, Banovec in Pugelj. Delo je naštudiral kapelnik Neffat, zrežiral g. Sevestanov. Opera je dosegla pri nas največji uspeh. Vstopnice pri dnevnih blagajni v operi od 10.—12 in 3—5. ter zvečer pol ure pred predstavo.

Prosveta.

pr Zemljepis slovanskega ozemlja za učence 4. šolskega leta, spisal ravnatelj M. Pirc, je dobil predprijavo. — Imenovana knjižnica je v tisku Mariborske tiskarne in izide v najkrajšem času, na kar opozarjamo vod

stva osnovnih šol; krasilo jo bo več lepih slik naše ožje domovine. V teku enega meseca izide tudi Ročni zemljevid slovenskega ozemlja, ki ga je priredil tudi ravnatelj M. Pirc, risal pa Slavoj Dimnik. Tako zemljepis kakor ročni zemljevid bosta omogočila v novem šolskem letu uspešen pouk zemljepisa v 4. šolskem letu, zlasti ker bo cena obeh zmerna.

Dijaški vestnik.

d Seja podružnice SDZ na Ljubljano in okolico v torek 4. sept. ob 18.30 v Ljudskem domu II. Vsi sigurno in točno.

d Blejska dijaška podružnica SDZ priredi s sodelovanjem jeseniškega dram. odseka dne 8. septembra ob 5. pop. v Ljudskem domu v Radovljici Gogoljevo komedijo »Revizor«. Igra se ponovi v nedeljo dne 9. septembra ob 8. zvečer v Delavskem domu na Jesenicah. Čisti dobiček je namenjen za visokošolsko menzo. Bog živi!

Turistika in sport.

Gradjanski š. K., Zagreb — Ilirija 2 : 1 (1 : 0). Prvenstvena tekma med Gradj. š. K., prvakom Zagr. Nogom. pods. in S. K. Ilirijo, prvakom Ljublj. N. P., je končala s težko dobljeno zmago Gradjanskega š. K. Za tekmo je vladalo nenavadno veliko zanimanje. Na sportnem prostoru Ilirije se je zbralo do 3000 gledalcev, med njimi znatno število Zagrebčanov, ki so spremljali svoje moštvo k tej važni tekmi. Z zmago nad Ilirijo se je kvalificiral Gradj. š. K. za finale državnega prvenstva, ki je določen na 23. septembra v Zagreb. O izidu saveznih prvenstvenih tekem v Sarajevu in Belgradu bodemo še poročali. — Tekma med Gradj. š. K. in Ilirijo je nudila običajno prvenstveno borbo: malo kombinacije, silen tempo, znatna ostrina in poizkuse prodorov posameznikov. Ves čas je bilo opažati tehnično nadmoč Gradj. š. K.; Ilirija je izravnavala to prednost z večjo hitrostjo in izvanredno požrtvovalnostjo. Igra je bila odprta in brez izrazite premoči katerekoli strani, napadi so se hitro menjavali iz polja v polja. Zadnje četrt ure, ko so se na strani Ilirije pojavili znaki utrujenosti, je zadobil Gradj. š. K. večjo premoč. V tem delu igre se je posebno odlikoval mladi golman Ilirije Miklavčič. Prvi gol so dosegli v 38 min. prvega polčasa Zagrebčani po desnem krilu Babiću. V 16 min. je dosegla Ilirija po lepem strelu Učaka izravnavo. Zmagonosni gol za Gradj. š. K. je padel šole 3 minute pred koncem, toda iz očitnega of side-a,

ki ga je pa sodnik prezrl. V moštvo Gradj. š. K. treba označiti kot najboljšo krilsko vrsto Vragovič-Rupeč-Götz in med njimi še posebej Rupeca, ki je bil najboljši igralec obeh moštev. Zanesljiva in dobra je bila nadalje obramba Ferderber-Siler. Forward se je zdel alabejši del moštva, zelo nevaren je bil edino desno krilo Babić. — Med igralci Ilirije je imel izvanreden dan vratar Miklavčič. Zelo koristen, inteligenten in zanesljiv igralec je bil desni branilec Dolinar, svoje mesto je dobro izpolnil tudi njegov levi tovariš Beltram, četudi se je zdel včasih indisponiran. Med halfi je absolviral najtežji penzum Lado kot srednji krilec; rešil ga je docela zadovoljivo. Desni half Tavčar je vzdržal kljub blesuri, ki jo ima še od prejšnje nedelje, dobro; zadržal je celo vrsto opasnih napadov leve napadalne strani Gr. š. K. ter vedno podpiral tudi lastne napadalce. Levi half Pretnar se je omejil v škodo igre preveč na defenzivo. Forward je trpel na indisponiranosti srednjega napadalca. Pravi voditelj napada je bil desna zveza Učak, ki je dosegel z lepim strelom tudi edini gol za Ilirijo. Nosilec najopasnějšíh in najhitrejših napadov, desno krilo Zupančič I, je ustvaril notranjemu triu nekaj najizglednejših šans, ki pa so ostale neizrabljene. Leva stran napadalne vrste Vidmajer-Pevalek je igrala dobro ter je prizadela protivnemu halfu, izvrstnemu Götzu, mnogo trdega dela. — Sodnik Mazić iz Subotice je imel vodstvo igre trdno v oblasti. Proti koncu igre se je zdelo, da uporablja strožje mere proti domačemu moštvu, kar je izzvalo glasne proteste med publiko. Odičljivi gol, ki je padel iz of side-a, je nevoljo publike seveda še povečal.

Rokometna tekma Ilirija—Jadran je prinesla Iliriji težko doseženo zmago v razmerju 4 : 2.

Poizvedovanja.

Velik ključ je včeraj našla neka gospodična pred Krisperjevo trgovino. Lastnik ga dobi na stražnici na magistratu.

Črno palico je pozabil včeraj dopoldne na glavni pošti nek visokošolec. Najditelj naj jo izroči proti nagradi upravnisti listu.

Našel se je v nedeljo dežnik. Dobi se v naši upravi.

Pozabila se je v zadnjem nedeljskem vlaknu od Bohinjske Bele do Ljubljane zelena torba, v kateri je bilo več stvari za narodno nošo in žaga. Pošten najditelj se prosi, da blagovoli sporočiti tozadevno na upravo lista.

Svilnato ruto za na glavo je neka oseba v nedeljo izgubila od Križevniškega vrta do Jerinove hiše. Pošten najditelj se prosi, naj jo prinese v upravo »Slovenca«.

Vrvi užeta
Paviljon I 410

Kontoristinja

večša pisarniških del, ISCE MESTA kot BLAGAJNICARKA ali v knjigovodstvu. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. »NASTOP TAKOJ 5339«.

NAŠLA se je manjša vsota denarja. Dobi se v delikatesni trgovini FR. KHAM. 5503

Kletarski HLAPEC

trvezban v vseh kletarskih poslih, zanesljiv in pošten, se takoj SPREJME. — Pismene ponudbe pod »Kletarski 5501« na upravnistvo »Slovenca«.

Radi premajhnega obrata PRODAJ nov stroj za šivanje PLETENIN, kakor nogavic, majic itd. Poizve se pri M. Lazar, Rimska c. 9, dnevno od 12. do 15. ure. 5493

Gosli poučuje

bitvi učitelj »Glasbene Matice«. Naslov pove uprava lista pod številko 5498.

Na hrano sprejemem

več oseb. Hrana je preprosta, toda tečna in snažna. Naslov pri upravi pod št. 5500

ODGOJITELJICO

30—40 letno, inteligentno GOSPO, katere govori nemško in srbsko, ISCEM kot ODGOJITELJICO k trem otrokom. Prednost imajo one, katere so vajene v glasovirju. Ponudbe treba s popolno adresno na Pfeiffer Kálmán, mlinski posestnik, Bajmok (Bačka). 5511

Čedno sobo s poseb. vhodom dobi samec ali par brez otrok, ev. z uporabo kuhinje brezplačno za dobo 3 let če ml posodi za ta čas proti mesečnemu odplačilu 15.000 Din. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 5499.

Poslovalo.

Ob odhodu iz Zagorja na novo domačijo Dovoje. Mojstrana se mi, žal, osebno ni moglo posloviti in torej se tem potom poslavljam od mojih cenj. gg. odjemalcev, prijateljev in znancev in Vam ključem: Z Bogom! — Vekoslav JESENŠEK, posestnik in krojaški mojster. 5473

LAN PREJA PLATNO
Paviljon I 410

STENOGRAFA (Injo) - STROJEPISKA

vseh deloma izvežbanega tudi v sollicitatorskih poslih, TAKOJ SPREJMO v malo odvetniško pisarno. Ponudbe pod »SOLICITATOR« na upravo lista.

Mesto hišnika ali kaj sličnega ISCE vpkojenec brez otrok. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 5492.

Instrukcije v vseh predmetih, posebno v

francoščini in angleščini

daje bivši učitelj, paedagog, z izborna kvalifikacijo. — Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod »INSTRUKCIJE« 5494.

Prirezovalca

za gornje dele, izurjenega, SPREJMEM. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Naslov: FRANC KRALJ, Novi Vodmat, Društvena ulica št. 64. 5517

Opozorilo.

Svarim in opozarjam vsakogar, da za dolgove, ki jih napravi Jožefa Cigler, roj. Škofic, iz Spodnje Šiške, nisem plačnik. 5529

KAROL CIGLER,

posestnik in gostilničar v Sp. Šiški.

Francoščino in klavir

ponuja učiteljica, izprašana v Parizu. — Aneta Potočnik, Aleks, c. 11, prtlj., levo.

Vajenec

krepak fant v 15. letu, 8 razredov ljudske šole, se želi izučiti mehanike ali v trgovini z mešanim blagom ali kaj sličnega, v mestu ali na deželi, kjer bi imel hrano in stanovanje. — Ponudbe na upravo pod »Mehanik«.

Kroj. vajenca

sprejemem po dogovoru. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost imajo z dežele. — IVAN MOHORIC, krojaški mojster, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6. 5537

Dva ali tri dijake

sprejme na stanovanje in hrano boljša družina, kjer bodo imeli dobro nadzorstvo. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 5465.

DVA DIJAKA

SPREJME na hrano in stanovanje gimnazijski profesor. Poizve se v upravi lista pod št. 5288 ali Kolodvorska 13, prtlj.

Kletarski hlapec

izvežban v vseh kletarskih poslih, se SPREJME. Ponudbe pod »KLETAR« na upravo »Slovenca« do 7. septembra.

Naznanjam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je moj iskreno ljubljani sin, ozir. brat gospod

Miroslav Šlechta

bančni uradnik

danes, dne 2. septembra 1923 mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bo v torek 4. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta 9, na pokopališče k Sv. Križu. V LJUBLJANI, dne 3. septembra 1923.

PAVLA ŠLECHTA, mati. — FELIKS ŠLECHTA, brat. — OLGICA ŠLECHTA, sestra.

Globoke žalosti potrti javljamo, da je naša preljubljena so- proga ozir. mamica

Marija Oblak roj. Janša

soproga gostilničarja in posestnika

danes dne 3. septembra ob 11. uri dopoldne, v 43. letu starosti, nenadoma preminula, prevedena s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb drage pokojnice se vrši v sredo dne 5. septembra ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti, na Vrhniki št. 183, na farno pokopališče sv. Pavla.

Pokojnico se priporoča v blag spomin in molitev. VRHNIKA, dne 3. septembra 1923.

ZALUJOČI OSTALI.

Leopold Segal

Jermerar

Ljubljana, Poljanska cesta 18

priporoča se za vsa v njegovo stroko spadajoča dela kakor tudi svojo veliko zalogo konjskih oprem in drugih Jermerarskih izdelkov.

Motvoz Kanap
Paviljon I 410

Stanovanje oddam

v novi vili za vestnega hišnika in vrtarja. — Ponudbe pod: L. A. 5533 na upravnistvo »Slovenca«.

Pletilni stroj

št. 10/60, malo rabljen, PRODAJ radi pomanjk. prostora. Plete tudi fino volno. Cena 9000 Din. — Fr. PETRAC, Kropa 73.

Dobro ohranjeno blagajno

najraje št. 4, KUPI Hranilnica in posojilnica v Beli cerkvi, Dolenjsko. 5521

Prodaj trgov. hišo

v najlepši legi v sredini mesta, pripravna za vsako obrt in trgovino, s prostim velikim lokalom. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 5523.

VIJOLINA

NAPRODAJ po ugodni ceni. — PO. LJANSKA CESTA 41, I. nadstr. 5526

Hišo kupim v Ljubljani ali predmestju. Posređovalci izključeni. — Resne ponudbe z navdbo cene na upravo lista pod »Hiša«.

Stanovanje s hrano

ISCE starejša gospodična, najraje blizu glav. pošte. V prostem času bi pomagala v kuhinji ali sobi. — Naslov pod št. 5525 na upravo.

Pis. miza in salon. garnitura

z vloženo mizo, zofa in 4 fotelji, vse dobro ohranjeno, NAPRODAJ v gradu Bokalce, p. Vič. Ondi imajo tudi STROJ za surovo maslo za cirka 25 litrov. 5524

POZOR! Prodaj več rabljenih brastovih in me- KADI različne velikosti, za cesnovih namakanje sadja, za zelje, repo itd. — Cena je zelo ugodna. — Poizve se: NOVI UDMAT št. 3, Ljubljana. 5528

Namizna preproga

170 X 170 cm, fino ročno vezanje na svilnem plišu, NAPRODAJ. — Dunajska cesta št. 71, prtlitje. 5419

I 410

razstavlja

Anton Šinkovec d. d. Grosuplje.

Gospodinja

star. oseba, prvovrstna kuharica, IŠČE mesta kot voditeljica v kako večje gospodinjstvo. Gre tudi k samskemu gospodu. Naslov pri upravi pod št. 5376

Stanovanje

4-5 sob in kuhinjo IŠČEM. Najemna postranska stvar. Plačam za par let naprej. — Ponudbe na upravo «Slovenca» pod šifro: «DOBRA NAJEMNINA».

Nikar ne zamudite posetiti

SINGERJEV

oddelek št. 155 na
Ljubljanskem velesejmu.

Najboljše orodje za kmetovalce in obrtnike na Gorenjskem izdeluje tvrdka **Niko Ahačič, Tržič.**

Underwood pisalni stroji.

Zastopstvo za Slovenijo:

Franc Bar

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. Telefon 407.

Oglejte si paviljon H, prostor 285,

HONIGOV VALJNI PAROMLIN Havas i Forgács

Bačka Topola

Brzjavci: Honigmlin, Telefon št. 22.

Ziro račun: Narodna Banka SHS, filijala Subotica

oferira svoje prvovrstne mlinske izdelke, zmljene izključno iz čiste baške pšenice po najkulantnejih dnevnih cenah.

Otvoritev trgovine!

Vljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem zopet otvorila

manufakturno trgovino

ter prodajo otroških in ženskih oblek ter perila v lastni hiši Sv. Petra cesta 38, (preje Rogelj).

Skrbela bodem vedno, da bom postregla cenj. odjemalcem z dobrim blagom po najnižji ceni. Priporočam se za obilen obisk vsem starim in novim odjemalcem

I. Tomšič.

Železo, Portlandcement, štedilnike, peči, vodovodne cevi, sesalke za vodo in vino, stiskalnice, mlne za grozdje, brzoparilnice, tehtnice, različno orodje za obrtnike in poljedelce, potrebščine za stavbe in pohištvo, kuhinjsko posodo in vso železnino nudi po znižanih cenah.

A. Sušnik, železnina
LJUBLJANA, Zaloška cesta,

Utemeljeno god. 1881.

And. Jakil

tvornica koža i cipela d.d. - Karlovac

Brzjavci: Jakil - Karlovac. Telefon: pisarna 70, tvornica 50, stan 118. Podružnice: Zagreb, Gundulićeva ul. 20. Ljubljana: Poljanska cesta 13. Beograd: Skopljanska ul. 3.

Proizvaja:

Vašes džonove u poluti-
cama Vašes krupone ::
Okrajine Vratove :: Tabanice
(Brandoline) :: Teletinu
žutu i crnu Kravine žute
Kipse eugovane :: Boxcali.
Solidna kvaliteta.

Cipele: muške, ženske
i dječje iz boksa u svim
bojama, teletine i kravine:
Moderne, američanske
i običajne radničke (baken-
dže). Elegančna izrada
iz čiste kože.

Paviljon „J“ 394.

TVORNICI POHIŠTVA

ANDREJ KREGAR

St-Vid nad Ljubljano (Slovenija)

Izdeluje vse stavbena in pohištvena mizarska dela
Zaloga modernega pohištva, pisalne mize amer. sistema
Zaloga v St-Vidu nasproti kolodvoru.

Cene zmerne.

Razpošilja se cenik.

LJUBLJANSKE tov. gostilni-
čarje, hišne
posetnike in prijatelje vljudno prosim,
da mi omogočijo povratek v Ljubljano s
tem, da mi preskrbe na prometnem kra-
ju adapt. LOKAL za gostilnico ali vinski
klet s skromnim stanovanjem, toda brez
koncesije. Posebej potrebujem skladišče
za shrambo 2 vagonov pohištva. — NA-
PRODAJ imam 2 rezervirane iz trdega le-
sa po 14 hl, pripravna za žganjekuharsko
sadle ali vino ter prvovrstni, neokovani
voz «gig». — AVG. ZAJEC, hotel «Stol»,
Dobrava-Vintgar, p. Jesenice. 5520

Justitih VREČ
KUPIM vsako množino starih kakor
tudi posamičnih

Na drobno! Na debelo!

IVAN PAKIŽ

LJUBLJANA, Stari trg št. 20.
Velika zaloga stenskih UR in BUDILK iz
svetovnoznane tovarne, z znamko «Joug-
hans». Vsakovrstne prec. švic. žepne ure.
Velika izbira zlatnine in srebrnine, juve-
lov, jedil. orodja, amer. double-bлага itd.
Najcenejši nakupi! - Paviljon «H» št. 293.

NAPRODAJ STA DVE NOVI
opravi za spalnico

obstoječi iz 2 postelj, 2 nočnih omari,
umivalnika z zrcalom in dveh vel. omar.
Prva je iz mehkega lesa, krasno belo
emajlirana, cena 16.000 K. — Druga je
temna, iz trdega lesa, cena 28.000 K. —
Vse solidno delo in suh les. Več povedo
v ROŽNI ULICI 5, pritličje — Ljubljana.

Kavarna »Central«

LJUBLJANA, poleg jablečnega mostu
se priporoča velesejmskim obiskovalcem.
STEFAN MIHOČ.

STANOVANJE

s ŠTIRIMI SOBAMI IŠČEM

in sem pripravljen dati proti varstvu po-
svojilo po dogovoru. — Ponudbe pod «G.
D.» na upravnishvo «Slovenca». 5417

Cementni
zarežani
strešnik

(FALZ), betonske cevi, vratne pod-
boje in drugo, la. portland cement
nudi **F. Banda in drug.**
Karlovska cesta 8.

Godbeni avtomat

na ulež, dobro ohranjen, poceni NA-
PRODAJ v gostilni Dunajska cesta 71.

Dvonedstropno hišo
V KRANJU PRODAJ.

Hiša je v sredini mesta, ima vrt ter se
lahko priredi tudi lokal. — Ponudbe na:
ALBIN JAZBEC, KRANJ. 5365

Bronaste zvonove vlija

najceneje in z dobavnim
rokom od 2 do 5 mesecev

Zvonarna in livarna
Št. Vid nad Ljubljano.

Prevzamem boljše gostilno

v Ljubljani ali okolici v najem ali na ra-
čun. Naslov pri upravi lista pod št. 4947.

Tovarna kanditov

Fr. Rozman

Maribor.

Aleksandrova cesta št. 57

priporoča

vse vrste kanditov (bonbonov)
po najnižjih tovarn. cenah.

Zahtevajte cenik!

ŽAGA in MLIN

z štirimi kamni ter s strojem za izde-
lovanje kaše, z vodno silo, skozi celo leto
v polnem obratu, v zelo prometnem
kraju, 15 minut od želez. postaje, je s
pripadajočim stanovanjem event. z zem-
ljiščem in gospodarskimi poslopiji radi
boleznj takoj po ugodni ceni naprodaj.
Zelo pripravno za lesno trgovino. Po-
drobna pojasnila daje IV. OGORELC,
posestnik v Rigonci št. 9, p. Dobova
pri Brežicah. 5423

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih
kleparskih in vodovodnih inštalacijskih del ter za po-
krivanje streh. Vsa stavbinska in kleparska dela v pri-
znano solidni izvršitvi. Proračuni brezplačno in poštne
prosto. Popravila točno in po najnižji ceni. Pločevinasta
ambalaža, kakor kante za firnež, olje, benzin, doze za
barve, kandite in konzerve.

Lesna industrija

Fran Martinec

mestni tesarski mojster prevzema vsa tesarska ter
ter v to stroko spadajoča dela, obenem lastnik parne
žage, prevzema katerokoli množino žaganja lesa,
kupi vse vrste les, kakor tudi manjše in večje
gozdne parcele.

Cene zmerne! LJUBLJANA, Prule 8. Točna postrežba!

Pravi tržaški bičevniki

iz pristnega koprivovega lesa; navadne, pletene,
politirane, močve, (furmanske itd.) se dobe v
vsaki množini. Vzorci so razstavljeni sedaj na
Ljubljanskem velesejmu, paviljon »E« št. 108.

Se priporoča prva jugoslovanska tvornica bičevnikov

Ogrin & Perič, Laverca pri Ljubljani (Slovenija).

Prostovoljna dražba nepremičnin.

Vsled dovolila okrajnega sodišča v Trebnjem se vrši V SREDO, dne 12.
SEPTEMBRA 1923 ob 9. uri dopoldne na licu mesta v TREBNJEM, h. št. 12.
javna dražba nepremičnin pod vlož. št. 425 in 127 d. o. Trebnje, sestoječe iz lepe,
enonadstropne trgovske hiše št. 12 v Trebnjem ob železnici, gospodarskih po-
slopij, velikih skladišč, dvorišča, vodnjaka in vrta. Hiša stoji nekaj korakov od
župne cerkve; v njej se nahaja zelo dobro vpeljana trgovina.
Cenilna vrednost 204.925 Din. — Izklicna cena 150.000 Din.

Cenilni zapisnik in dražbene pogoje je mogoče vpogledati v pisarni notarja
Frana Mastnaka v Trebnjem in v pisarni odvetnika dr. Josipa Globevnika v No-
vem mestu.

„Adrija“

mednarodna transportna komisijska družba z o. z.

Ljubljana, Dunajska c. 31

Maribor Rakek Jesenice

Naslov za brzjavke: »Adrijasped«

Tekoči računi: Zadržna gospodarska banka. Tel. inter. 721.

Mednarodni transporti. Prevoz vsakovrstne robe.
Vskladiščenje robe. Komisija. Carinsko posredništvo.
Transportno osiguranje. Zbirni promet na vse strani.
Prekomorski transporti. Zastopstva in zveze v vseh
večjih trgovskih centrih tu- in inozemstva.

Mlinarji!

Ne zamudite ugodno priliko in posetite v času od
1.—10. septembra 1923 ljubljanski velesemenj, na ka-
terem bodo razstavljeni v paviljonu „H“ št. 346 naj-
novejši mlinski stroji, naravni in umetni mlinski
kamni ter vse ostale mlinske potrebščine.

Čadež & Brcar

Ljubljana, Kolodvorska 35.

Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25.

Telefon št. 415.

Poštno - čekovni račun 11.428.

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela, in sicer vodno
in nadtalno ter umetno tesarstvo.

Parna žaga in strojne delavnice.

Prevzamam po danih, kakor tudi lastnih načrtih zgradbo
mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske
stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja,
balkone, vrtno ulice, verande ter razna druga vrtna arhi-
tektonična dela. Stopnice, dekorativne stropove ter deko-
rativne stenske opaže. Za razne industrijske stavbe opo-
zarjam zlasti na moje patentirane nosilce za večje proste
raspetine od 12—15 m.

Razstava v paviljonu za stavbeno stroko in lesno industrijo

Stavbena parcela

z industrijskim tlorisom v najlepši legi, je ceno NAPRODAJ. TAVČAR in SVE-TINA, Ljubljana, Gosposvetska cesta 6.

Priporočam zalogo različnih voz lastnega izdelka

MATIJA TERLEP Sv. Jerneja cesta 38 Sp. Šiška.

Pisalne stroje, razmnoževalne aparate, Računske stroje

THE REX CO

Ljubljana Zagreb
Gradišče 10 Duga ul. 32
USTANOVljENO 1906
Paviljon H št. 290

Pisarniško pohištvo ter vse pisarniške potrebščine

Arhitekt in mestni stavbenik VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10.

Telefon Interurb. 103. Ustanovljena l. 1850.

se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Preskrbite za zimski Sadje in sočivje bo takrat drago, ali ga pa sploh ni za dobiti. Nabavite si Weckov aparat in kozarce za konzerviranje sadja, sočivja in drugih živil.

Glavno zastopstvo in zaloga za kraljevino SHS Fructus, d. z o. z. Ljubljana, Tabor 2.

ALAT' tvornica ozkotirnih železnic

Telefon 7—11 Zagreb Gajeva 59

Izdelujemo:

Izogibalnice, obračalnice, vagoni, kolesja, ležišča za vse širine in v vsaki izvršitvi.

Dobavljamo:

kompletne ozkotirne železnice: za žage, lesne trgovce, opekarnice, rudnike in vse druge industrije.

PRODAM veliko množico VINSKIH SODOV

in 5 močnih HRAMNIH SODOV po 40 hl za vino, pivo ali žganje. — AUGUSTIN, SP. ŠIŠKA, Jerneja cesta 231. 5471

!!! AUTO !!!

BENCIN PNEUMATIKA
OLJE VSA POPRAVILA
MAST IN VOZNE

JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi

„VESNA“

Brata POHLIN l. dr.

TVORNICA: vlasnice, ključke, rituške za čevlje, kovinskih gumbov itd.

Ljubljana l. poštni predel 126 sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki množini izvršujejo. Zahtevajte vzorec in cenik. Pri večjih naročilih popust.

Proda se:

Puch-motor 2½ H. P. in pomožni motorji znamke Cockerell ½ H. P. po nizki ceni. — AVTO FLORJANČIČ, LJUBLJANA. 4454

Kandite raznorodne in SOL

prodaja po najnižjih cenah

„MANA“

tovarna kanditov in mienje dišav in soli

Ljubljana

morsko, zmleto Rimska cesta štev. 6.

Na III. Ljubljanskem velesejemu paviljon L št. 475.

ZAHTEVAJTE POVSOD

VELESEJEM PAVILJON „L“-472

„ETA“

GORČICO (SENF) KATERA SE ODLIKUJE PO SVOJEM IZREDNEM OKUSU IN KAKOVOSTI!

VELESEJEM PAVILJON „L“-472

„ETA“ TOVARNA GORČICE DRUŽBA Z O. Z. KAMNIK

INDUS d. d. preje Carl Pollak

Tovarna usnja in usnjatih izdelkov Kranj, Ljubljana, Vrhnika
Centralna pisarna Ljubljana, Sv. Petra cesta 68. Tel. 528.

I. Industrija usnja.**A. VEGETABILNO (čreslostrojeno usnje):**

1. KRAVINE, rjave, črne in chagrin, ter za mehove in strehe;
2. KIPSI;
3. TELETINE;
4. OVCINE in KOZINE:
 - a) mazane, rjave in črne;
 - b) barvane, za mobilje, tapetiranje in konfekcije;
5. VACHETTES:
 - a) za izdelavo DOKOLENIC, barvane ali naravne,
 - b) za izdelavo NOGOMETNIH ŽOG,
 - c) za izdelavo razne USNJATE KONFEKCIJE;
6. SVINJINE (specialiteta):
 - a) za fino JAHALNO OPREMO, barvane ali naravne,
 - b) za KOVČEGE,
 - c) za MOBILJE in galanterijsko konfekcijo (portemonnais, portefeuilles in knjigoveštvo);
7. PODPLATI:
 - a) trovložni hrastostrojni podplati,
 - b) vache;
8. CROUPONI za izdelavo TRANSMISIJSKIH JERMENOV:
 - a) specialno strojeni (angleški sistem),
 - b) hrastostrojni.

B. CHROM - USNJE:

1. box-calf, črno in barvano;
2. chevreaux;

3. chevette;

4. chrom-usnje za izdel. nogometnih žog;
5. chrom-usnje za izdelavo JERMENOV.

C. GALUN - USNJE

za izdelovanje vezilnih in šivalnih JERMENOV.

D. LAK - USNJE:

1. Box - calf;
2. chevreaux.

II. Industrija usnjatih izdelkov.**A. ČEVLJARSKI IZDELKI:**

1. ČEVLJI za štrpaci;
2. „ za rudnike;
3. „ za sport in nogomet;
4. „ po vojaškem vzorcu;
5. SANDALE.

B. KONFEKCIJA TRANSMISIJSKIH GONILNIH JERMENOV:

1. Specialni stroj;
2. hrastov stroj;
3. chrom - stroj;
4. jermenci za šivanje in vezanje transmisijskih jermenov.

C. KONFEKCIJA za

DOKOLENICE (gamaše), NOGOMETNE ŽOGE, TORBICE, PORTEFEUILLES itd. iz vegetabilnega, chrom- in lak-usnja, NAHRBTNIKI, sportni PASOVI itd., TRŽNE TORBICE.

Ljubljanski velesejem paviljon J 394

394 J Ljubljanski velesejem paviljon

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici v Ljubljani

R. Z. Z. O. Z.

v lastni novi palači na Miklošičevi c. poleg hotela Union.

Hranilne vloge se obrestujejo po

6%

brez odbitka rentnega in invalidskega davka ter se obresti zaračunavajo s 1., 11. in 21. vsakega meseca. — Vloge v tekočem računu obrestujemo po 5%, vloge, vezane na dobo pol leta, po 6%, — Večje vezane zneske obrestujemo po dogovoru z ravnateljstvom precej višje.

Nizke cene!

Kupujte in naročajte sukno, modno blago, perilo i. dr. pri

Engros - Endetail

LENASI

LJUBLJANA
Stritarjeva ulica šte. 4.

&

Ustanovljeno l. 1898

GERKMAN

PIPAN & CIE., kem. komerc. družba z o. z.
Ljubljana, Resljeva cesta 2.I a. ameriška — pensilvanska vsakovrstna strojna olja tovorna mast
benzin in terpentini kemični in tehnični predmetiI a. angl. Soja jedilno olje, znamke »HOMCO« vsakovrstne ribje
masti, itd. Zastopa največji amer. koncern mineralov in kemikalij.**OGENJ** pogasite ter se ga obvarujete takoj s svetovno znanim
originalnim **„MINIMAX“**ročnim gasilnim aparatom, kateri je zelo priročen in ogenj brez
uporabe vode takoj pogasi. Pojasnila daje samo

Generalno zastopstvo za Slovenijo LJUBLJANA Resljeva cesta šte. 2.

Lesna industrija
„Javor“ v Logatcuizdeluje pohištvo in stavbena ru-
barska dela poceni in točno po
naročilu. Dobava oprav ca 14 dni
po dnevu naročbe. Ne naj oprav
iz trdega in mehkega lesa
stalno v zalogi.**TRAME**lepo tesane, letošnji izdelek, KUPIM
VEČJE IN MANJSE PARTIJE. P.
nudbe s ceno in konsignacijo je poslati
na upravn. lista pod št. 1000.

Samo na debelo.

Generalno zastopstvo

Velika zaloga

prve vrste industrijskih podjetij za vse vrste strojev, orodja, tehn.
industrijskih potrebščin in elektrotehn. stroje**Karol Bastiančič**tehnične in elektrotehnične potrebščine in stroji
Ljubljana, Palača Kreditne banke, Dunajska cesta 1b**Elektrotehnični oddelek:** porcelanasti izolatorji za visoko in nizko
napetost in vsaki elektronorcelan, oporniki za izolatorje, instalacijski
materijal, izolirni trak Durabit, elektrolitni baker, razsvetljevala, ele-
ktromotorji, žarnice, Vertex, Eskimo Neutilator**Strojno-tehnični oddelek:** a) specialni industrijski stroji za kemično,
opekarsko, glineno, šamotno in cementno industrijo, za tvornice loncev
in peči ter za kemičnofarmaceutsko industrijo. - b) Stroji in orodja za
obdelovanje lesa. - c) Stroji za orodje in samo orodje za železo, kovino,
pločevino in žice. - Industrijske naprave.

Obiskajte semenjski prostor Paviljon K. 525.

Naznanilo in priporočilo.Svojim velečenjenim odjemal-
cem vljudno naznanjam, da sem
svojotrgovino s špecerijskim in deli-
katesnim blagom
na Starem trgu 8odstopil gospodu Fran Piškurju,
ki jo bo v istem obsegu vodil
nadalje.Ko se svojim p. n. odjemalcem
najtopleje zahvaljujem za obilno
mi izkazano zaupanje, priporočam
obtem svojega naslednika in
prosim, da mu ohranite enako
zaupanje.

Velepoštovanjem

J. FON.

Usojam si vljudno naznaniti,
da sem prevzel od gosp. J. Fontrgovino s špecerijskim
in delikatesnim blagom

LJUBLJANA, Stari trg 8

ter prosim vse dosedanje cenj.
odjemalce, da mi ohranijo
enako zaupanje, kot ga je užival
moj gospod prednik.

Velepoštovanjem

Fran Piškur.

Ludovik Šef
Maribor

Tel. Int. št. 148. Brzjavni naslov: Papiršef Maribor.

Tovarniška zaloga pa-
pirja, lepenke in kleja.

Eksport!

Eksport!

Tovarna papirnih vrečic!

Razstavi v lastnem paviljonu!

Jadranska banka d. d.
Beograd

Dionička glavica: Din 60 milijonov. Rezerva: 32.515.000.-

Podružnice:

Bled,

Cavtat,

Celje,

Dubrovnik,

Ercegovci,

Jelsa,

Jesenice,

Korčula,

Kotor,

Kranj,

Ljubljana,

Maribor,

Metković,

Prevalje,

Sarajevo,

Split,

Sibenik,

Zagreb.

Amerikanski odio

Naslov za brzjavke: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSER STATE BANK, Corland Street 82,
New-York City.BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta
Arenas, Puerto Natales, Porvenir.**Prva žebliarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.**

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slov.) ➡ ➡ Brzjavke: Zadruga Kropa.

➡ Telefon interurban: Podnart 2. ➡

Zebli za železnice, Zebli za ladje, črni ali pocinkani, Zebli za zgradbe, Zebli za čevlje, Spojke za odre in
prage, Spojke za ladje in splave, Zelezne brane, Zobje za brane, Kljuke za podobe, zid itd., Vijaki z maticami,
Zakovice za tenderje, kote in mostove, Vijačni čepi, Verige.